KRANJ, torek 24. 7. 1984 CENA 18 din Št. 56

GLAS

LETO XXXVII

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Glavni urednik: Igor Slavec Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

Pomembna pridobitev Alplesa

Nov obrat za povečevanje izvoza

V tovarni pohištva Alples v Železnikih so v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda slovesno odprli nov proizvodni obrat, v katerem bodo izdelovali ohišje za televizorje in druge aparate ter masivno in ploskovno pohištvo za prodajo na konvertibilno tržišče.

Železniki — V Alplesovi temeljni organizaciji Fonsko in garniturno pohištvo so se pred dvema letoma odločili za izgradnjo novih proizvodnih prostorov z namenom, da bi v njih uvedli sodobno tehnologijo, izboljšali delovne pogoje, bolje izkoristili domači les in naredili več izdelkov za prodajo na konvertibilno tržišče.

»Mislim, da smo te cilje v glavnem je dosegli,« je ob odprtju obrata, v katerem krajši čas že teče proizvodnja, poudaril glavni direktor Alplesa Stane Čadež. »Lani je temeljna organizacija Fonsko in garniturno pohištvo izvozila le za 430 tisoč dolarjev izdelkov, medtem ko letos načrtujemo v tem tozdu trikrat večjo prodajo na tuje tržišče — izvoz v vrednosti milijon 273 tisoč dolarjev. V srednjeročni načrt smo zapisali, da bomo v Alplesu s prodajo na tuji trg ustvarili 15 odstotkov vsega prihodka. Danes ugotavljamo, da z izvozom pridobimo že četrtino sredstev. Letos bomo proizvedli za tri milijarde dinarjev izdelkov, za pet milijonov dolarjev jih bomo prodali na konvertibilno tržišče — v ZDA, zahodno Evropo in v arabske dežele. Smatramo, da bo pri izvajanju gospodarske stabilizacije in v zaostrenih gospodarskih razmerah še nadalje padala kupna moč na domačem trgu, zato je lahko le izvoz zagotovilo za nemoten potek proizvodnje in za sprotno prodajo izdelkov.«

Izgradnja obrata za izdelovanje masivnega in ploskovnega pohištva ter ohišja za televizorje, zvočnike in druge tovrstne aparate je veljala 344 milijonov dinarjev, od tega samo oprema 100 milijonov. Približno tretjino denarja so izbrale Alplesove temeljne organizacije, 23 milijonov članice sozda GLG, preostalo pa predstavljajo domača in tuja posojila ter krediti izvajalcev in dobaviteljev.

V prihodnosti bo Alples največ vlagal v posodobitev tehnologije, v zamenjavo starih in izrabljenih strojev z novimi elektronskimi napravami in roboti ter v uvajanje novih proizvodnih programov. V tovarni že gradijo toplarno, v kateri bodo iz lesnih odpadkov proizvajali toploto za potrebe tovarne in ostale industrije v kraju ter za ogrevanje večine stanovanj v Železnikih. Naslednje leto nameravajo urediti prostore za temeljno organizacijo Kovinska predelava, posodobiti žago in zabojarno, v naslednjem srednjeročnem obdobju pa zagraditi nov obrat v Selcih.

Na slovesnosti ob odprtju obrata je o pomenu pridobitve za Alples in za krepitev konvertibilnega izvoza govoril predsednik škofjeloške občinske skupščine Matjaž Čepin, ki je ob tem tudi poudaril trdno povezanost tovarne s krajem in celotno Selško dolino. V kulturnem programu sta nastopili folklorna skupina Turističnega društva Selca in pihalna godba Alplesa.

C. Zaplotnik

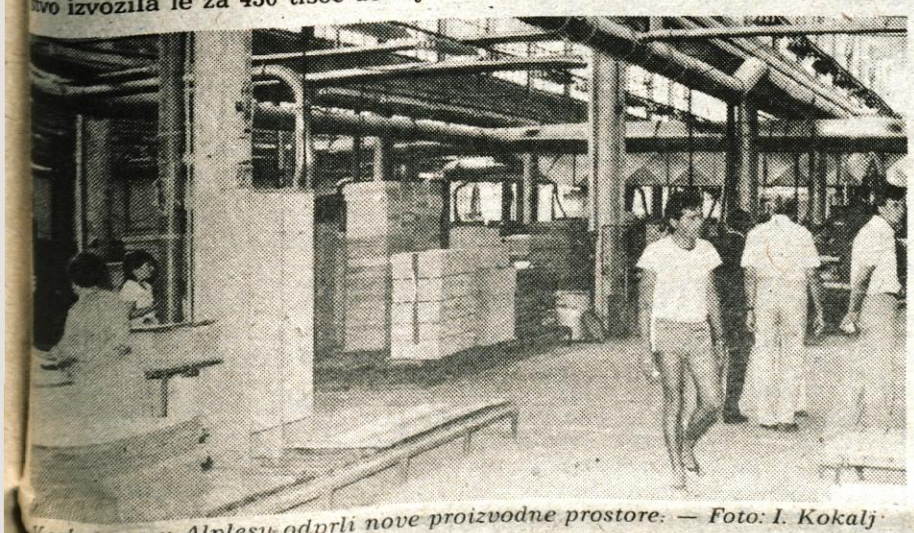

V soboto so v Alplesu odprli nove proizvodne prostore. — Foto: I. Kokalj

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Gostov ni

Kmečki turizem na Škofjeloškem je bil nekdaj zelo opevan. Bil je hvaležna tema novinarskih člankov, škofjeloški župani so se radi hvalili z njim, prihajale so si ga ogledovat delegacije od vsepovsod. Dogajalo se je celo, da so ljudje iz velikih mest, posebej Zagreba in Beograda, preprosto sedli v avto, ko so na televiziji videli oddajo o kmečkem turizmu, in se pripeljali v Škofjo Loko ter poiskali pot v hribe.

Prvi zalet je mimo in sedaj, ko bi moralo iti zares, je podoba škofjeloškega kmečkega turizma kaj klavrna. Sredi poletja kmetje čakajo na prve goste in ne vedo ali bodo prišli ali ne. Zakaj gostov ni?

Ni se moč zgovarjati na plitve žepe, saj so cene lanske in polni penzion velja 750 dinarjev. Italijanski gostje so nedavno izračunali, da je to zanje prav toliko, kot če bi doma v gostilni popili tri piva. Da gostov ni zredčila draginja povedo tudi vesti, ki prihajajo iz gornje Savinje doline, kjer bodo turistične kmetije vse poletje polne.

Torej moramo drugod iskati razloge, zakaj goste na škofjeloških turistični kmetijah lahko preštejemo na prste obeh rok. Slej ko prej je razlog v slabi prodajni službi. Seveda najbolj sodi k Alpetouru, toda njihova turistična poslovalnica ne kaže velikega zanimanja za kmečki turizem, saj v njem ne vidi pravega zaslužka, vrh vsega pa je povezava s kmetijami težka, ker vse nimajo telefona. Kmetje pa v turistični poslovalnici vidijo le odstotke, ki jih vzame, zagotovila, da bodo sobe polne jim ne daje. Kmetje zato ubirajo svoje poti. Kar razpasle so se ohceti, fantovščine, dekliščine, vesele sindikalne skupine po turističnih kmetijah. Zaslužek je seveda mikaven, v eni sami burni noči odtehta ukvarjanje z gosti v tednu dni.

Sčasoma je zbledela tudi utvara, da bodo gostje na turističnih kmetijah zadovoljni z umivalnikom ali tušem na koncu hodnika, da bodo nezahtevni glede udobnosti bivanja. Kmečki turizem nudi sprehode, nabiranje gozdnih sadežev, nudi popolni mir, ki ga iščejo predvsem starejši in ljudje, ki se želijo resnično spočiti. Sem pa seveda sodi udobje v sobi s kopalnico. Takšnih pa je na škofjeloških turističnih kmetijah malo. Resnici na ljubo moramo tudi povedati, da krediti, ki so jih kmetje dobili za ureditev sob, niso bili veliki, nekateri so dobili le po nekaj starih milijonov, v glavnem pa po deset. Danes pa je s krediti še veliko težje, saj so obresti visoke.

Kje je torej izhod iz zadreg škofjeloškega kmečkega turizma, kje je pot, ki bo vodila mimo veselic v katere se vse bolj izrojeva. Odgovor je preprost: pridno bi morali prodajati to kar imajo, le tako bo tudi med kmeti več zanimanja zanj.

M. Volčjak

Ogrevanje z zalogo ali brez

Akontacije za ogrevanje stanovanj bodo poslej višje za 35 odstotkov. Predlagana akontacija za nakup zalog goriva sem ni všteta — Izvršni svet skupščine občine Kranj je priporočil stanovanjski skupnosti, naj se glede zalog odločajo zbori stanovalcev in ne le kurilniški odbori.

Kranj — Da se bomo v bližnji zimi vsi greli dražje, je vsakomur jasno. Koliko pa bo za to gretje treba odšteti v Kranju sicer še ni povsem razčiščeno. Jasno je za sedaj le to, da bodo mesečne akontacije ogrevanja stanovanj višje za 34 odstotkov. Takšne sklepe zbora uporabnikov samoupravne stanovanjske skupnosti Kranj je namreč na svoji zadnji seji potrdil tudi kranjski izvršni svet. Povečanje akontacij za ogrevanje stanovanj je namreč v mejah dogovora o izhodiščih za določanje cen v tem letu, po katerem je zgornja meja povečanja določena z indeksom 142. To pa tudi pomeni, da bi se lahko cene ogrevanja do konca leta povečale le še za 8 odstotkov oziroma za toliko, za kolikor se povečajo nabavne cene goriva.

Vendar pa je letos pri ceni ogrevanja predviden še dodatek — namreč akontacija tudi za nakup zalog, ki v nekaterih kotlovnicah obsegajo eno tretjino, v drugih pa so kar sto odstotne. Akontacije za nabavo zalog, ki jih je prav tako potrdil zbor uporabnikov stanovanjske skupnosti in jih predložil v potrditev, pa so se zdele kranjskemu izvršnemu svetu vendarle prehuda obremenitev za stanovalce. Brez dvoma je po načelu dobrega gospodarjenja ob koncu kurilne sezone pametno dokupiti določene količine goriva še pred napovedano jesensko podražitvijo, vendar pa so predlagane akontacije tolikšne, da bi skupno povečanje stroškov ogrevanja še zdaj krepko preseglo dovoljenih 42 odstotkov povečanja. Tako bi namreč akontacija za ogrevanje na Planini bila za naslednjo sezono višja za 50 odstotkov, če bi napolnili tretjino rezervoarjev z zalogami. Brez dvoma bi se sicer dobra stran zalog pokazala naslednje leto pri obračunu stroškov, za letos pa seveda pomeni dokaj hud udarec življenjskim stroškom. Zaradi tega je izvršni svet menil, naj bi se o nakupu zalog ne odločali le kurilniški odbori, pač pa naj o tem odločijo zbori stanovalcev v vseh stanovanjskih naseljih. Še najlaže bi se za zaloge v tem primeru odločili na Planini in v Preddvoru, kjer so po začasnem obračunu za preteklo ogrevalno sezono plačevali nekoliko previsoke akontacije — na Planini za 3,7 odstotka, v Preddvoru pa nekaj višje — 4,3, medtem ko so v vseh ostalih kurilnicah akontacije niso dosegle obračunanih stroškov ogrevanja. Zaloge goriva pa so se po vseh verjetnosti kupovale tudi že prej v minulih obdobjih, a očitno lažje in brez večjih pretresov za družinske proračune stanovalcev, kot se to obeta poslej.

L. M.

Angleži osvajajo Bohinj

Letošnji turistični Bohinj ni ravno živahen, sicer pa je prav v umirjenosti ves njegov mik. Kdor pride v Bohinj letovat, si običajno želi oddiha, planinarjenja po Triglavskem pogorju in umirjene vedrine tega alpskega letovišča. Do zdaj je Bohinj privabil kakih 1340 gostov, od tega slabo petino domačih.

Med tujci, v hotelih jih je kar 280, pri zasebnikih še 100 več in v kampu prek 500, prevladujejo Angleži. Prihodnji mesec se nadejajo tudi Nemcev in Italijanov, medtem ko holandskih in skandinavskih gostov ni (menda so se zaustavili že na Bledu). Zavzeli so v glavnem hotela Jezero in Zlatorog, do konca zasedli kamp, v hotelih Kompas, Bellevue in Pod Voglom so pustili še zadosti prostora, hotel Triglav pa je še domala ves na voljo. Čeravno nekaj cenejši, zaradi nizke kategorije ni posebno vabljiv.

Če so hoteli vsaj za silo zadovoljni z 80-odstotno zasedenostjo, pa si zasebniki ne manejo rok. Le dobra polovica jih je dobila goste, še to večinoma dobre znance iz prejšnjih let. Zaradi slabe zasedenosti, ki se zasebnikom ponavlja že nekaj let, vse manj vlagajo v turistične sobe in jih opuščajo.

Kaj odbija turiste? Za Bohinj ne bi mogli reči, da je neprivlačen in dolgočasen, saj je eden najlepših alpskih biserov, kjer dobro skrbijo za počutje gostov. Vodijo jih v planine (letos prvikrat pod vodstvom gorskih vodnikov planinskih društev Bohinjska Bistrica in Srednja vas), lahko ribarijo v Savi (čeprav je ribiška karta celo za tujce draga), kolesarijo, balinajo, kegljajo, na 3 igriščih igrajo tenis, zvečer zaplešejo ob glasbi, ob nedeljah pa se zavrtijo na vaških veselicah. Najbrž bo razdrapana in ozka cesta razlog, zaradi katerega se turist raje obrne in ostane na Bledu.

D. Z. Žlebir

Redki si upajo v alpsko svežino Bohinjskega jezera, zato pa je več čolnarjev.

Kampa letos niso uspeli prenoviti, ker jih je presenetil zakon o Triglavskem narodnem parku.

Turisti si želijo še več takihle paviljonov z izvirnimi slovenskimi spominki.

Odkrušek poškodoval alpinista

V severni steni Triglava se je v nedeljo, 22. julija, ponesrečil 23-letni Tomaž Blaž iz Ljubljane, član alpinističnega odseka Črnuče. Družno s tremi tovariši je plezal »nemško smer«. Kakih 40 metrov pod takoimenovanim »nemškim stolpom« se je plezalcu nad njim odkrušila skala in padla Blažu na glavo. Zaradi udarca je alpinist omahnil nazaj. Padec v globino so mu preprečile skale, med katere se je po nekaj metrih padca zagozdil. Ponesrečenca je reševalo 9 gorskih reševalcev iz Mojstrane, s helikopterjem RSNZ pa so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Beton pomoril ribe

Žiri — V petek, 20. julija, je do zdaj še neznani voznik tovornega avtomobila s hruško (domnevajo, da gre za vozilo SGP Tehnik iz Škofje Loke), ki je pripeljal po Platunovi grapi v Žireh, v potok odložil beton. V enem kilometru onesnažene vode je poginilo precej rib na škodo ribiške družine iz Žirov. Koliko rib je poginilo in kolikšna je škoda, ta hip še ne vedo. Prav tako še vedno poizvedujejo za voznikom, ki je z betonom onesnažil potok.

ABC POMURKA
proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje
LOKA n. sol. o. ŠKOFJA LOKA
TOZD Jelen
GOSTINSTVO KRANJ
64001 KRANJ Ljubljanska 1, tel. 24-270

Obveščamo cenjene goste, **da vsak dan, razen ponedeljka, od 18. do 2 . ure, prirejamo zabavne večere na vrtu hotela Jelen v Kranju.** Poskrbeli bomo za prijetno glasbo za mlajše in starejše.
Priporoča se kolektiv hotela Jelen.

***Prispeli gostje iz pobratenega La Ciotata** — Prejšnji teden je v Kranj prispela skupina gostov iz La Ciotata, s Kranjem pobratenega mesta v južni Franciji. V četrtek je pobratime, ki se bodo v Kranju mudili tri tedne, sprejel tudi predsednik skupščine občine Kranj Ivan Cvar. V prisrčnem pogovoru so poudarili, da kaže tradicionalne bratske vezi med mestoma še krepiti. — Foto: I. Kokalj*

Lovski načrt sprejet

Tržič — Hude sitnosti z divjadjo, ki dela škodo po njivah tržiških in okoliških kmetov, so v tržiški občini pospešile sprejem lovsko gospodarskega načrta za lovišči Lovske družine Tržič in Kovor za obdobje 1980—1985. Sprejet je bil na zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti že konec junija letos, z njim pa so bile sprejete tudi gojitvene smernice za to srednjeročno plansko obdobje.

Lovska družina Kovor meri 3427 hektarov in leži pretežno na območju tržiške občine, deloma pa tudi kranjske in radovljiške. Najbolj številčna je tu srnjad, zastopan pa je tudi muflon, gams, divji prašič, jelen, veliki petelin, ruševec, fazan, gozdni jereb, zajec, divja raca, kanja, jazbec, podlasica, krokar, hermelin, vrana, šoja in sraka, od selivcev pa kljunač, golob, siva čaplja, njivska gos in grlica. Podobna zasedba je tudi v lovišču Lovske družine Tržič, ki meri 2346 hektarov in leži pretežno na območju občine Tržič in delno v občini Kranj.

Gojitvene smernice pravijo, da bi morali s srnjadjo doseči optimalno znosno številčnost srnjadi v pravem spolnem razmerju in pravilni starostni strukturi, to je 7 živali na 100 hektarov. Cilj je ohraniti čim več zdravih gamsov, preprečevati garjavost, v lovališčih Lovske družine Kovor zmanjšati stalež muflonov za 30 odstotkov, predvsem pa divjih prašičev, ki delajo največjo škodo: teh bi smelo biti le 7 na 100 hektarov. Zato je na primer v lovski družini Kovor potreben odstrel vsaj 80 odstotkov prašičev mladičev in lanščakov, 20 odstotkov pa starejših; v Lovski družini Tržič bi bilo to razmerje 90:10. Število prašičev naj bi v obeh lovi-ščih zmanjšali vsaj na polovico.

Da bi imela divjad dobre pogoje razvoja, bo morala Lovska družina Kovor povečati košnje v Ljubnem, v Planincah in na Vaškem in s tem pridobiti večje količine sena za zimsko krmljenje divjadi, očistiti pa bo morala tudi precej zaraslih in opuščenih pašnikov za divjad ter urediti krmne njive za srnjad, prašiče in fazane. Lovska družina Tržič pa je sprejela v program preventivnih ukrepov pripravo pašnih površin za visoko divjad, nabavo potrebne krme za zimsko krmljenje divjadi, izdelavo dveh krmišč za jelenjad in nabavo zaščitnih sredstev.

Da ne bo divjad delala toliko škode, bodo v obeh družinah vsako leto organizirali lov na divje prašiče, zlasti v času največje nevarnosti za škodo na kmetijskih površinah, nabavili bodo električne pastirje, izdelali krmišča za divje prašiče z opazovalnicami, zaščitili s kemijskimi sredstvi najbolj ogrožena območja, organizirali pa bodo tudi delovne akcije za odpravljanje škode.

D. Dolenc

40-letnica vpada Prešernove brigade na Jesenice

Jesenice — V soboto, 28. julija, ob 11.30 bo v jeseniškem spominskem parku v krajevni skupnosti Podmežaklja srečanje, ki ga pripravljata odbora skupnosti borcev Prešernove brigade in Jeseniško-bohinjskega odreda. Srečanje je posvečeno 40-letnici vpada Prešernove brigade na Jesenice in 40-letnici ustanovitve Jeseniško-bohinjskega odreda.

Ob tej priložnosti bo občina jesenice podelila domicil Prešernovi brigadi. Po svečanem delu, ko bo odkrito tudi spominsko obeležje vpada Prešernovncev na Jesenice, bo krajši kulturniu program in srečanje z borci Prešernove brigade in Jeseniško-Bohinjskega odreda.

Na srečanje so vabljeni posebno borci obeh enot, aktivisti in borci drugih gorenjskih enot, občani Jesenic, posebno pa mladina vse Gorenjske.

Praznik KS Britof

Britof — Prebivalci krajevne skupnosti Britof v kranjski občini vsako leto 29. julija slavijo krajevni praznik. 1941. leta je bil namreč na tega dne v središču vasi posvet organizatorjev OF tega področja. V spomin nanj je danes tam spominsko obeležje.

Za letošnji praznik so v krajevni skupnosti pripravili več različnih prireditev. Tako so v nedeljo, 22. julija, dopoldne v domu Andreja Kmeta odprli razstavo ročnih del, ki bo odprta še ves teden. Na programu je bilo tudi tekmovanje v streljanju in gasilska vaja.

Mladinci so včeraj (ponedeljek) dopoldne pripravili tekmovanje v namiznem tenisu, jutri (sreda) ob 19. uri pa bo na programu tekmovanje v teku na štiri kilometre dolgi progi. V petek, 27. julija, ob 19. uri bo na kegljišču gostilne Gorjanc v Hotemažah tekmovanje v kegljanju.

Osrednja svečanost v počastitev praznika bo v soboto, 28. julija, ko bo ob 19. uri najprej zbor krajanov in spominska svečanost pred spominskim obeležjem, kjer je bil pred 43 leti posvet organizatorjev OF tega področja, nato pa bo v domu Andreja Kmeta slavnostna seja sveta krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

V nedeljo, 29. julija, ob 9. uri se bo izpred kulturnega doma začel kolesarski trim. V počastitev praznika bosta še dve športni prireditvi 11. in 12. avgusta. Tako bo 11. avgusta ob 9. uri na športnem igrišču pionirski in članski nogometni turnir, 12. avgusta ob 9. uri pa kadetski turnir v nogometu.

A. Ž.

Stoletje boja zoper rdečega petelina

Sto let mineva, odkar je bila v Bohinjski Bistrici ustanovljena »požarna bramba« — Od težke štirikolne brizgalne, ki jo je poganjalo 16 gasilcev, do najsodobnejše protipožarne in reševalne opreme.

Bohinjska Bistrica — V Bohinju je bilo v drugi polovici 19. stoletja razvito železarstvo. Lastniki železarne in topilnice so kmalu spoznali, da bi kazalo ustanoviti »požarno brambo«, saj je rdeči petelin nenehno razsajal. Že leta 1882., ko je v leseni lopi za oglje v Stari Fužini izbruhnil požar, so se sestali ustanovitelji. Dve leti zatem se je bistriškim možem posvetilo, da tudi vaška požarna bramba ne bi bila odveč, saj jih ne bi več strašila nevarnost ognja. Ko so vrli Bistričani dobili vsa potrebna soglasja in dovoljenja, so sklicali ustanovni občni zbor in v odbor zapisali kar 63 delavoljnih članov. Čeprav se je železarstvo kmalu odselilo na Jesenice, so Bohinjcem še vedno grozili požari. Ob selitvi so bistriški »brambovci« od železarjev dobili v dar štirikolno ročno brizgalno, ki jo je moralo poganjati kar 16 gasilcev, in z njo so ukrotili marsikak požar.

Tako so se svojega začetka spomnili gasilci Bohinjske Bistrice, ki so v petek, 20. julija, na slavnostni seji počastili stoletje svojega boja zoper rdečega petelina. Spomnili so se težavnih začetkov, ko so se ognjenim zubljem zoperstavljali le z nerodnim protipožarnim orodjem, navadno izdelanim na roko, in z močjo volje, da rešijo premoženje. V letih razvoja gasilstva na Bohinjskem se je tudi gasilska oprema precej posodobila. Zato jim posebno prelomnico pomeni vsako leto, ki jim je prineslo kaj novega, boljšega za boj proti požarom. Ob 45-letnici obstoja so na primer dobili prvo pravo brizgalno, kmalu nato motorno črpalko. Proti današnjemu najsodobnejšemu orodju so ti primerki pravi muzejski eksponati, nekdaj pa so jim zaupali reševanje premoženja.

V sto letih obstoja gasilstva v Bohinjski Bistrici se »požarni brambovci« niso borili le z ognjem, temveč je bilo to društvo tudi srce narodnostne in socialne zavesti, zato tedanjim oblastnikom ni bilo preveč po volji. Okrog gasilcev so se zbirali tudi pevci, dramatiki, kulturniki . . .

In danes? V sistemu družbene samozaščite ima gasilstvo pomembno mesto. V Bistrici vsako leto izvajajo preventivne preglede, sodelujejo s štabom civilne zaščite, izpopolnjujejo opremo, da jih noben nepredviden dogodek ne bi mogel presenetiti. Posodobili so gasilski dom, kupili novo motorno brizgalno, za katero so zbirali denar po tovarnah in pri krajanih. Letos imajo tudi žensko desetino, pionirska desetina pa je že precej izurjena. Novo, mlado članstvo je porok, da gasilska tradicija na Bohinjskem ne bo izumrla.

Ob stoletnici so podelili nekaj priznanj organizacijam in posameznikom. Med zaslužnimi gasilci, ki so s ponosom prejeli odličja za dolgoletno delo, so tudi Franc Logonder, Anton Mencinger, Alojz Logar, Alojz Logar, Anton Sercer, Aleksander Sremac in Drago Stopar.

D. Z. Žlebir

Na Hrušici praznujejo

Hrušica — V spomin na ustreljene talce na Hrušici praznuje krajevna skupnost 27. julija svoj krajevni praznik.

Že v soboto, 21. julija, so pripravili več športnih tekmovanj v malem nogometu in balinanju, delegati pa so se zbrali na slavnostni seji skupščine krajevne skupnosti. Krajani so minulo nedeljo odšli na pohod do kurirske postojanke G-28, v torek, 24. julija, in v sredo, 25. julija bodo pred domom na Hrušici pripravili tekmovanje v streljanju z zračno puško. Te dni bodo podelili priznanja in odlikovanja najbolj zaslužnim krajanom, v četrtek, 29. julija, pa se bodo pomerili v spretnostih gasilci.

Hruščani organizirajo v petek, na dan obletnice, žalno komemoracijo ob grobovih v Begunjah. Za zaključek praznovanja krajevnega praznika bo dramska skupina DPD Svoboda 28. julija ob 19. uri uprizorila igro Dve vedri vode.

D. S.

Kamnik praznuje

Kamnik — V petek, 27. julija, slavijo Kamničani v spomin na vstajo pod Kamniškimi planinami 1941. svoj občinski praznik. Tudi letos ga bodo obeležili s številnimi prireditvami. Te se vrstijo že od začetka julija, ko so se na državnem prvenstvu v orientaciji v Kamniku zbrali taborniki iz vse Jugoslavije. Tedaj je slavilo tudi Gasilsko društvo Komenda. Ob 90-letnici so razvili pionirski gasilski prapor.

Za Dan borca so pri Utoku odkrili doprsni kip narodnemu heroju Jakobu Molku-Mohorju. Nekaj dni zatem so ob 200-letnici Petra Pavla Glavarja v Komendi priredili srečanje čebelarjev, zapeli so pevski zbori, v Mostah pa zaplesali folkloristi. V Komendi so priredili tudi kmečke igre koscev in grabljic. V Mostah so gasilci razvili mladinski prapor. Praznovali so krajani Šmartnega v Tuhinjski dolini. V Komendi so se pomerili šahisti in strelci. V Nevljah so gasilci slavili 60-letnico. Zadnjo soboto so v Kamniški Bistrici sprejeli zdomce in izseljence na tradicionalnem srečanju.

Jutri bodo v razstavišču Veronika v čast praznika odprli razstavo »Prva artilerijska brigada«. Osrednji praznični program bo potekal v soboto, ko se bo v kinu Dom na slavnostni seji sestala občinska skupščina. Tega dne bodo tekmovali odbojkarji, na večer pa bo na Trgu prijateljstva v Kamniku tradicionalni miting. Z lovskim strelskim tekmovanjem na Motniku bodo v nedeljo sklenili praznovanja.

D. Ž.

Vedno dovolj dela za močne fante

Peter Beton, vodja mladinskega servisa v Kranju

Kranj — Delo med počitnicami je za večino dijakov in študentov postalo nuja, saj si le tako lahko zaslužijo denar za počitnice, učbenike, kolo ali kaj drugega. Pri Mladinskem servisu v Kranju zbirajo podatke v kateri delovni organizaciji potrebujejo počitniške in priložnostne delavce in kakšno je plačilo za delo.

Peter Beton je že devet let vodja Mladinskega servisa in ima že precej izkušenj.

»Veliko mladih se zanima za počitniško delo, v začetku počitnic tudi preko sto dijakov in študentov na dan. Vsem lahko poiščemo primerno delo, le za dekleta srednje družboslovne šole je malo teže, kajti dela v pisarnah nam ponujajo zelo malo in dobe ga le tiste, ki *znajo* tipkati. Za močne fante, stare nad šestnajst let, pa je dela *vedno dovolj*. Vsi raje delajo težja dela, ker so boljše plačana. Letos se je na novo včlanilo 2337 dijakov in študentov. Tisti, ki končajo osemletko, pa se lahko zaposlijo le na podlagi mentorstva, ki ga izda delovna organizacija. Na uro zaslužijo od 80 do 150 dinarjev, odvisno od težavnosti sprejetega dela pa tudi od pridnosti pri delu. Najmanj so plačana dela v Živila Kranj, saj so to enostavna dela v skladišču in zanje dobe počitniški delavci le od 60 do 70 dinarjev na uro. Najbolje pa plačujejo v Alpetouru, KOGP Kranj, Oljarici in KŽK in sicer od 120 do 150 dinarjev na uro.«

»Je trenutno še kaj prostih del?«

»Trenutno iščemo dekleta za delo v Oljarici, za strežbo. Vedno pa imamo dovolj dela za močne fante. Letos smo uvedli tudi članske izkaznice, da laže vodimo evidenco. Največ sodelujemo s Kompasom, Elektro Kranj, Alpetourom, PTT, Verigo in Ljubljansko banko. Dosti dela imamo tudi med letom, saj se dijaki, posebno pa študentje, zanimajo za delo tudi pozimi.«

»Kakšen je delavnik v pisarni Mladinskega servisa?«

»Za stranke je naša pisarna odprta vsak dan od 11. do 13. ure, ob torkih in četrtkih pa do 15. ure. Vendar se nam trem, ki smo tukaj zaposleni, delavnik še zdaleč ne začne in konča ob teh urah. Dosti dela imamo s pripravo obračunov, računov, seznamov. Sedaj nam pri tem delu pomaga tudi nov računalnik Panter. Med počitnicami, ko je dela veliko več, smo zaposlili tudi dve študentki. Letos je največja tažava, ker delovne organizacije nakazujejo zaslužek tudi petnajst dni po končanem delu, mi pa ne moremo denarja izplačati prej, preden ga ne dobimo. Izplačujemo ga dvakrat tedensko, tako se lahko izplačilo zavleče tudi na tri tedne. Moram pa povedati, da težav zaradi discipline nimamo, čeprav se nekateri, ki si rezervirajo določeno delo, tudi kdaj premislijo.«

V. Primožič

Kaj bo z referendumskim programom?

Škofja Loka — Republiška skupščina bo na zasedanju 25. julija letos obravnavala predlog zakona, ki začasno prepoveduje uporabo družbenih sredstev za začetek gradnje, dograditev ter za nakup objektov, v katerih bi opravljali negospodarsko dejavnost (administrativno-strokovna in pisarniška dela), ter za objekte, namenjene oddihu in rekreaciji. Zakon ne prepoveduje zaključka že začetih gradenj, izvzeta so tudi zaklonišča, naprave za obrambo pred točo, objekti za znanstveno-raziskovalno in razvojno delo, objekti, za katere je ves denar zagotovljen s samoprispevkom ter oddajniško-sprejemni sistem RTV Ljubljana. S prepovedjo bi vsaj delno izboljšali gmotni položaj organizacij s področja družbenih dejavnosti, ki je v nekaterih občinah že kritičen.

V škofjeloški občini so obravnavali predlog zakona in se zavzeli za dograditev Dijemu. Zakon bi moral dovoliti začetek gradnje šolskih prostorov v soseskah, kjer se je zadnja leta izdatno povečalo število stanovanj in prebivalcev, ter dopustiti nadomestno gradnjo, kjer veljavni prostorski načrti predvidevajo porušenje starih, dotrajanih in nefunkcionalnih objektov.

Zakon o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi — če ga bo skupščina sprejela — bo v škofjeloški občini najbolj boleče vplival na izvajanje referendumskega programa. Zaustavil bo načrtovano izgradnjo rekreacijsko-turističnega centra Soriška planina, ureditev prostorov, v katere bi se preselila Zavod za družbeni razvoj in občinska uprava za družbene prihodke, obnovo upravne ugradbe v škofjeloški Termiki, izgradnjo stavbe obrtnega združenja ter ureditev prostorov za temeljno sodišče in postajo milice.

(cz)

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Žalar in Danica Žlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Lojze Erjavec, Slavko Hain in Igor Kokalj — Predsednik izdajateljskega sveta Mirko Birk (Radovljica) — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavek TK Gorenjski tisk, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-860, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komerciala, pripaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 — Oproščeno prometnega davka po mnenju 421-1/72 — Naročnina za II. polletje 585 din

Devize za cement

Konec minulega tedna se je sestala skupščina delegatov podpisnic samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za proizvodnjo cementa v novi anhovski cementarni. Na skupščini so se okvirno dogovorili za skupna zagotavljanje deviz za nemoteno proizvodnjo in oskrbo s cementom. Sovlagatelji naj bi do konca septembra za vse dobave cementa od julija do novembra zagotovili okrog milijon dolarjev deviznih sredstev za nabavo surovin, reprodukcijskih materialov in rezervnih delov. Takšen predlog so predstavniki sovlagateljev načelno podprli, vendar ga bo v nekaterih podrobnostih treba še dodelati. O njem bi morali čimprej razpravljati v 62 gradbenih in trgovskih delovnih organizacijah. Anhovski Salonit zagotavlja, da ne bo povečal izvoza cementa na račun domače preskrbe, če bo sporazum kmalu sprejet. Ob morebitnem zavlačevanju pa bo cement prisiljen spet izvažati, ker nujno potrebujejo devize.

A. Ž.

Izvoz večji za 8 odstotkov

Po podatkih Narodne banke Slovenije je gorenjsko gospodarstvo v letošnjem prvem polletju izvozilo za 5,55 milijard dinarjev blaga, od tega na konvertibilno področje za 3,51 milijard dinarjev, kar je 68 odstotkov vsega izvoza, v katerem stopnje niso upoštevane.

Največ je seveda izvozilo gospodarstvo kranjske občine, ki je na tuje prodalo za 7,8 milijard dinarjev blaga, škofjeloško za 3,5 milijard, jeseniško za 2 milijardi, radovljiško za 1 milijarde in tržiško za slabih 900 milijonov dinarjev blaga.

V primerjavi z lanskim prvim polletjem je gorenjski konvertibilni izvoz večji za 11 odstotkov, klirinški za 3 odstotke. V kranjski občini je celotni izvoz večji za 19 odstotkov, v jeseniški za 25 odstotkov, v škofjeloški za 2 odstotka, v radovljiški je manjši za 9 odstotkov in v tržiški je manjši kar za 42 odstotkov. Posebej je treba pogledati konvertibilni izvoz, ki je bil v jeseniški večji kar za 31 odstotkov, v kranjski za 13 odstotkov, v škofjeloški je na ravni lanskega polletja, v radovljiški je manjši za 2 odstotka, v tržiški pa za 7 odstotkov. Na znatno manjši celotni izvoz tržiškega gospodarstva torej vpliva predvsem kar 72 odstotni padec izvoza na klirinško področje.

V letošnjem prvem polletju pa je gorenjsko gospodarstvo uvozilo za 6,94 milijard dinarjev blaga, od tega s konvertibilnega za 11,14 milijarde dinarjev, kar je 80 odstotkov manjša uvoza.

V primerjavi z lanskim prvim polletjem je bil celotni uvoz za 6 odstotkov večji, s konvertibilnega področja za 13 večji in s klirinškega za 7 odstotkov manjši.

Od celotnega uvoza je na uvoz reprodukcijskih materialov odpadlo 37 odstotkov ali 12,97 milijard dinarjev, na opremo 6 odstotkov ali 2,1 milijonov dinarjev in na blago za široko potrošnjo 1 odstotek oziroma 0,4 milijonov dinarjev.

V letošnjem prvem polletju je bil celotno uvoz z izvozom pokrit 112 odstotno, na konvertibilnem področju 102 odstotno, na klirinškem pa 180 odstotno.

Kamniško gospodarstvo

Leto brez rdečih številk

Kamniško gospodarstvo letos beleži uspešno rast, saj posluje povsem brez izgube — Lani izrečeni trije ukrepi družbenega varstva so uredili razmere v turizmu in družbenih dejavnostih — Turizem se postavlja na noge

Kamnik — Kamniški gospodarski načrti za leto 1984 so naravnani zlasti k uresničenju večjega konvertibilnega izvoza, ki naj bi ga dosegli z večjo proizvodnjo, prestrukturiranjem gospodarstva in poravnavo obveznosti do tujine. Izboljšati bi kazalo tudi plačilno sposobnost gospodarstva in ohraniti njegovo akumulativno sposobnost. Kamniško gospodarstvo ni daleč od tega, saj je v letošnjem prvem četrtletju zabeležilo precejšnjo rast, letos nima niti enega zgubarja, celo neuspešna turizem in gostinstvo sta se uspela izvleči iz izgub. Lani so morali trem organizacijam izreči ukrep družbenega varstva, eden od njiju je bil Integral, nosilec razvoja turizma v občini, ki pa se v tej vlogi ni posebno dobro izkazal. Letos ti ukrepi niso več potrebni, saj si je celo problematični turizem za silo opomogel.

Kako pa lažejo letošnje številke? Industrijska proizvodnja je višja za nekaj več kot 8 odstotkov v primerjavi z lanskim prvim četrtletjem. Zasluga za to gre zlasti Utoku, ki s sodobnejšo opremo bolje dela kot prej, Eksperimentalni tkalnici, enemu najuspešnejših izvoznikov, Kemostiku, Svitu, Eti, Rudniku kalcita in kaolina, Menini in Lončarskemu podjetju v Komendi.

Kamnik je prve tri mesece letos izvozil za polovico več kot lani v tem času, kar za 746.060 tisoč dinarjev. Pretežna večina izvoza gre na konvertibilni trg, kakih 15 odstotkov pa ga izenačijo z uvozom na kliring. Zlasti pri Menini, Titanu, Stolu, Donitovemu tozdu Kemostik in Alpremu so močno povečali izvoz, kar dokazuje, da so v združenem delu še rezerve, le poiskati jih je treba. Tudi uvoz se je povečal kar za 66 odstotkov, predvsem na račun reprodukcijskega materiala, približno 3 odstotke pa odpade na uvoz opreme in široke potrošnje.

Da so rezultati boljši kot prejšnja leta, gre zahvala načrtnejšemu pristopu h gospodarstvu. To dokazujejo tudi uspehi, ki jih Kamnik dosega pri prestrukturiranju gospodarstva. Že več let se namreč pogovarjajo, da morajo poleg industrije bolj zaživeti še druge dejavnosti, zlasti drobno gospodarstvo in turizem. Slednji je bil domala poldrugo desetletje šibka točka kamniškega gospodarstva. Odkar so ga prevzele domače organizacije združenega dela, se obrača na bolje. Namesto Integrala je gostinski del prevzela Planinka, žičnice komunalno gospodarstvo, precejšen del gostinstva pa so dali v zakup zasebnikom.

D. Ž.

Varstvo pri delu ne le čelada na glavi

V jeseniški železarni narašča število poškodb pri delu — Kjer jih je več, so milejše — Zaskrbljujoče je število smrtnih poškodb, za katere ni opravičila — Delovna zaščitna obleka je le lažna skrb.

Jesenice — V naših delovnih organizacijah namenjajo problematiki varstva pri delu posebno skrb in pri tem so bolj ali manj uspešni. V železarni Jesenice je sleherni delavec, ki prestopi prag železarne, temeljito seznanjen o varstvu pri delu, ki ga bo opravljal, v temeljnih organizacijah potekajo občasno seminarji usposabljanja.

Kljub vsemu prihaja do nesreč in precejšnjih odškodninskih zahtevkov. Zadnji sploh niso toliko pomembni, kajti delavec, ki je poškodovan za vse življenje, čuti posledice, z njim pa delovno okolje in družba.

Delo v železarstvu je težko, naporno, zdravju škodljivo, tehnologija pa zastarela. Razumljivo je, da je v takšnem delovnem okolju veliko več možnih poškodb, ki jih stopnjuje še fluktuacija, kajti delavci prihajajo iz drugih krajev z drugačnimi navadami in odnosom do dela.

»V jeseniški železarni smo zabeležili najmanj nesreč pri delu leta 1976,« pravi vodja službe za varstvo pri delu **Zoran Krejič, »do tega leta je krivulja nesreč neprestano padala. Kot delavec v železarni tega res nisem pričakoval, predvidevali smo, da poškodbe in nesreče ne bodo naraščale, ne pa da bodo celo upadale. Vendar od tega leta, ko jih je bilo najmanj, beležimo naraščanje in zadnja štiri leta smo nekako obstali pri 9 odstotkih poškodb na število zaposlenih.**

Zaskrbljujoče pa je, da je naraščalo število smrtnih poškodb pri delu. Leta 1981 so se trije delavci smrtno ponesrečili, letos sta tudi bili že dve smrtni nesreči. To je najbolj boleče: za družino in za delovni kolektiv.

Vedno trdim, da smrtnih poškodb ne bi smelo biti in da ni umestno, kakršnokoli že, primerjanje smrtnih nesreč na cesti in v tovarni. Na cesti ne moreš predvidevati nenadnih razmer, v delovni organizaciji pa prav lahko. Ob stroju se ve, kaj in kako se dela in do česa lahko pride, zato menim, da za smrtne primere ni opravičila.

V železarni so tehnološke naprave skrajno iztrošene, komaj jih lahko še vzdržujemo, zato je varnost pri delu še kako pomembna. Varnost pri delu pa ni le primerna delovna obleka, delovna čelada, pazljivost in zbranost. Nanjo vpliva veliko vzrokov. Dejstvo je, da število poškodb narašča, za kar pa bi lahko poiskali enega izmed vzrokov tudi v padanju življenjskega standarda. Številni delavci danes resnično že težko živijo, zato obremenjeni z domačimi problemi, in če so neurejeni še medsebojni odnosi v kolektivu, kaj lahko pride do pozabljivosti in nenamerne malomarnosti. Ugotavljati krivdo sploh ni težko, izredno težko pa je poiskati prave vzroke.

V železarni se dve tretjini nesreč zgodi na tistih delovnih mestih, kjer delo ni mehanizirano. Velja pa, da so v tistih temeljnih organizacijah, kjer je veliko poškodb, le-te milejše in ne tako nevarne.

Često prevladuje miselnost, da so varstvo pri delu le zaščita sredstva. Prav pa je ravno obratno, kajti zaščitna sredstva so zadnji, prisilni ukrep varstva in se uvedejo praviloma tam, kjer se s tehničnimi in drugimi ukrepi ne da zagotoviti varnosti. Bahati se s tem, da so vsi delavci opremljeni z delovno čelado, rokavicami in obleko je zatorej smešno in predstavlja zgolj »linijo najmanjšega odpora« delovodij in lažno skrb za varstvo pri delu.«

D. Sedej

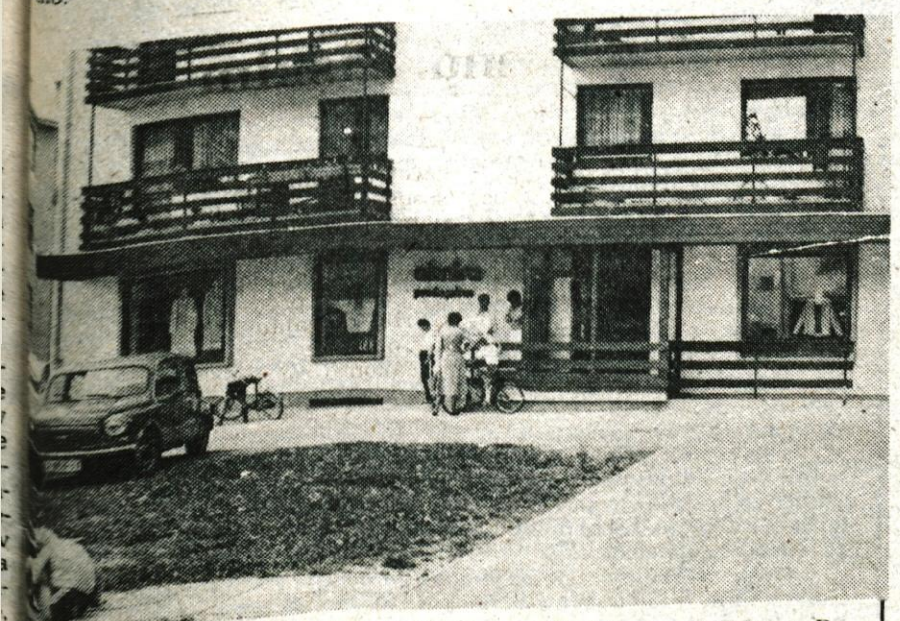

Nova prodajalna v Bohinjski Bistrici — Almirina prodajalna v Bohinjski Bistrici se je do nedavnega stiskala v najetih prostorih. V pesek pa so v pritličju stanovanjskega bloka sredi vasi slovesno odprli novo trgovino. Večja je in za oko privlačnejša, tako da se tudi turisti ne bodo branili vstopiti. — Foto: D. Ž.

Dobra prodaja, a slabši rezultati

V sestavljeni organizaciji slovenskih železarn, v katero poleg železarne Jesenice na Gorenjskem sodijo še Plamen Kropa in Veriga Lesce, so v prvem polletju letos proizvedli 100 tisoč ton surovega železa, kar je manj, kot so načrtovali. Izpad je nastal zaradi manjše proizvodnje grodlja v jeseniški železarni, ki je imela velik remont plavža.

Tudi proizvodnja jekla v prvem polletju zaostaja in znaša 418 tisoč ton. Vzroki so v slabi kvaliteti starega železa in v pogostejših okvarah na električnih pečeh ter občasnem pomanjkanju ferolegur.

Znatno se je povečala proizvodnja končnih izdelkov. Vse delovne organizacije, razen Plamena iz Krope, so presegle lansko proizvodnjo in tudi vrednost prodanega blaga se je znatno povečala zaradi višjih cen.

V slovenskih železarnah so izvozili okoli 20 odstotkov vse proizvodnje ali 78 tisoč ton, od tega 70 tisoč ton na konvertibilno tržišče. Konvertibilni izvoz so povečali za 13 odstotkov, predvsem pa je bil večji klirinški izvoz. Železarne so povečale izvoz na vsa tržišča, medtem ko so predelovalci nekoliko zaostali. Vrednostno se je izvoz znižal za 3 odstotke, čeprav je bil količinsko za 25 odstotkov večji. Padla je predvsem vrednost klirinškega izvoza, kar lahko tudi pomeni, da so izvažali kvalitetnejše izdelke.

Nasploh je bilo gospodarjenje dobro in vrednost prodaje zadovoljiva, vse skupaj pa je manj obetajoče, če vemo, da so se materialni stroški hudo povečali. Le-ti presegajo vrednost prodaje doma in na tujem, zato realno pada tudi vrednost dohodka, amortizacije in osebnih dohodkov slovenskih železarn.

Domače rezerve in tuja pomoč

Železarji v drugem polletju ne bodo mogli pokriti vse izgube, veseli bodo, če novega primanjkljaja ne bo — Oprostitev dela plačila družbenih obveznosti iz akumulacije

Jesenice — Jeseniška železarna je imela v petih mesecih letošnjega leta že za 1.450 milijonov dinarjev izgube, čeprav so v tem času poslali na tržišče za 3.500 ton izdelkov več, kot so načrtovali. S 1. julijem so se cene izdelkom črne metalurgije povečale v povprečju za 29 odstotkov, kar jim bo pri skupni realizaciji prineslo za 3.800 milijonov dinarjev pozitivnega učinka. A so se obenem povišale tudi cene surovin in energije ter storitev, kar zmanjša razliko za 3.030 milijonov dinarjev. Zaradi vpliva tečaja dinarja ter gibanja splošnih obrestnih mer bo pozitivni učinek manjši še za 280 milijonov dinarjev. Če se bodo cene gibale v skladu s smernicami, v drugem polletju ne bo nove izgube, vendar bo stara ostala.

V železarni s številnimi internimi ukrepi nameravajo prihraniti več kot 600 milijonov dinarjev. Računajo, da bodo izgubo prvega polletja deloma pokrili s pozitivnimi učinki poslovanja v drugem polletju, kar naj bi zneslo 1.100 milijonov dinarjev. Od tega bi bil neto učinek zaradi višjih cen izdelkov črne metalurgije v višini 500 milijonov dinarjev, zdrava notranja stabilizacija in varčevanje pa bi prineslo 600 milijonov.

Nikakor pa ne bodo zmogli pokriti primanjkljaja brez »zunanje« pomoči. Le-ta bi morala biti v znesku 800 milijonov dinarjev, ki naj bi jih dobili s pokrivanjem tečajnih razlik podpisnikov samoupravnega sporazuma in bank — 400 milijonov dinarjev — in sredstva občinskih in republiških rezerv v višini 400 milijonov dinarjev.

Ker ima železarna zaradi izgub in dolgoročnih obveznosti velike težave z likvidnostjo, predlagajo v železarni oprostitev dela plačila družbenih obveznosti iz akumulacije, ki so je ustvarili v minulih letih v višini 300 milijonov dinarjev, saj bi le tako ohranili sposobnost za najbolj nujne naložbe.

V železarni si bodo nenehno prizadevali, da bodo iz proizvodnje »izločali« tiste izdelke, ki jih prodajajo z izgubo, usklajevali lastne cene s cenami surovin in materialov. V Sloveniji naj bi za črno metalurgijo socializirali odplačilo deviznih anuitet in pokritje tečajnih razlik. Železarji tudi pravijo, da bi morali imeti pravico, da kupujejo devize na deviznem tržišču in da jih združujejo.

Boljše gospodarjenje pa ne bo možno, če se proizvodnja na Jesenicah ne bo modernizirala, saj zastareli postopki terjajo visoke stroške in ustvarjajo primanjkljaj. Zato pričakujejo širšo družbeno podporo za začetek izgradnje jeklarne 2 in s tem resnično sanacijo sedanje proizvodnje.

D. Sedej

Molzač Marjan Tomić

V pričakovanju novega hleva

Marjan Tomić z Bleda drugo leto molze krave na KŽK-jevem kmetijskem posestvu na Blatah pri Bledu. Njegov delovnik se prične ob dveh zjutraj in konča, ko večina šele posede k dopoldanski malici. Težko čaka novega hleva, v katerem bodo ročno delo vsaj delno nadomestili stroji in naprave.

Bled — Še predno blejski petelini — že res, da jih je vsako leto manj — odpojejo jutranjo budnico, je Marjan Tomić med kravami na Črednikah, kjer so se pasle prek noči in ob dobri travi polnile vimena z novimi litri mleka. Z žepno svetilko si kaže pot, teka sem ter tja po pašnikih, od katerih je najbolj oddaljen kilometer proč od hlevov, in naganja živino proti domu. Primerilo se je že, da so nočni objestneži prerezali žice, kole za ograjo zmetali po pašnikih in prekinili električni tokokrog. Živali so se razkropile po bližnjih travnikih, povzročile precej škode drugim lastnikom in nakopale dodatne skrbi molzcu Marjanu. Takšni primeri so sicer redki, a kljub temu se delavci na blejskem posestvu sprašujejo, komu so krave napoti.

Ko je živina v hlevu in jo Marjan priveže k jaslim, se začno priprave za molžo.

»Najbolj zamudno in zahtevno opravilo, od katerega je veliko odvisna tudi kakovost mleka, je umivanje vimena,« pravi Marjan. »Če so pašniki suhi, še nekako gre, saj so krave dokaj čiste. Povsem drugače je po večdnevnem deževju, ko se travniki razmočijo in postanejo poti blatne. Takrat bi bilo še najbolje, da bi v hlev napeljal gumijasto cev in z vodnim curkom opral krave od glave do nog.«

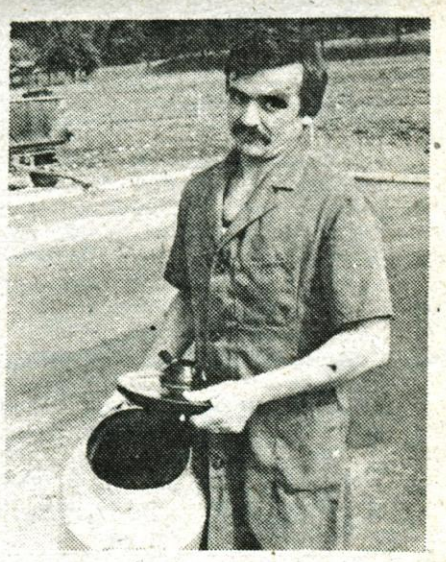

Štirje molzci, po dva v jutranji in v večerni izmeni, namolzejo dnevno okrog tri tisoč litrov mleka. Naenkrat molzejo po šest krav in že zdaj se veselijo novega hleva, v katerega bodo prav kmalu preselili živino.

»Molzci, kravarji in ostali delavci s posestva se bomo na nove delovne razmere lažje in hitreje navadili kot krave, ki bodo poslej stale na rešetkah, se prosto gibale po boksih in hodile v sodobno opremljeno molzišče, v katerem bomo naenkrat molzli po dvajset krav. To nam tudi daje upanje, da bomo lahko jutranji spanec podaljšali za kako uro,« pravi Marjan Tomić.

Na blejskem družbenem posestvu so se nekdaj molzci menjavali na vsake tri, štiri mesece. Komaj so se navadili dela, že so pobrali šila in kopita in se zaposlili tam, kjer so bile boljše delovne razmere. Marjan pravi, da bo vztrajal, četudi so molzci neprestano izpostavljeni vlagi in prepihu in čeprav mora vsak dan nositi gumijaste škornje. Brez teh tudi v novem hlevu ne bo šlo. Marjan dela vsak dan od dveh zjutraj do desetih dopoldne, vsako drugo nedeljo molze zjutraj in zvečer, dela tudi ob praznikih. Njegov mesečni prejemek znaša okrog 23 tisoč dinarjev. Poleti, ko je dobra paša in so krave po telitvi, je mleka več; takrat molzci bolje zaslužijo kot, denimo, pozimi, ko Savka, Ajša, Ora, Koča in ostale črno-bele krave (izmed 150-glave črede) dajejo manj mleka.

C. Zaplotnik

Potočani so potrpežljivi

Alpetourovi vozniki redno vozijo mimo Potok — Nevaren železniški prehod — Naslednje leto telefoni in zbiralnica mleka

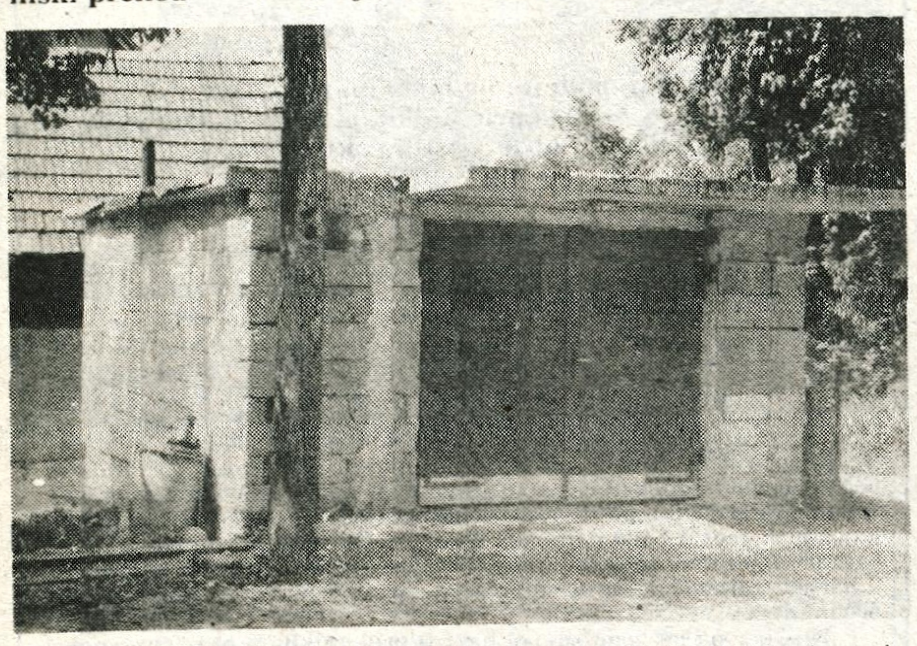

Na Potokih so zgradili zbiralnico mleka, zdaj bo kar Nežka Mulej prispevala še les za streho . . . Foto: D. Sedej

Potoki — Potoki so majhen zaselek ob magistralni cesti proti Jesenicam, redkokdaj omenjen, kajti prebivalci so se že kar nekako sprijaznili s tem, da sami rešujejo probleme ki jih imajo.

Vendar so v zadnjem času Potočani na moč zavihali rokave, ko so jim obljubili, da bodo lahko dobili telefone iz žirovniške telefonske centrale. Takoj so prispevali denar za priključke, sleherni je skopal po dvajset metrov za telefon in zdaj upajo, da bodo prihodnje leto telefoni le zabrneli. Čeprav niti niso tako zelo daleč od mesta, so številni kmetje in včasih nujno potrebujejo živinozdravnika. V hudih zadregah se znajdejo predvsem tisti, ki nimajo osebnih avtomobilov, kajti avtobusne zveze so sicer redne, a vozniki Alpetoura tudi redno vozijo mimo. Prav zanimivo je, da se jim le na Potokih sploh ne zdi vredno ustavljati, četudi na registrirani postaji čakajo potniki.

Potočani mirno trpijo to Alpetourovsko samovoljo, kot so prav do nedavnega nadvse disciplinirano vlekli kangle za mleko prav k cesti. Potem se jih je voznik, ki zbira mleko za mlekarno, sam usmilil in obljubil, da bo zavil v vas. Zaviti na Potoke pa spet ni prijetno, saj je bilo v minulih letih na železniškem prehodu brez zapornic že toliko smrtnih nesreč, da je voznikom, ki prehod poznajo, podzavestno tesno, ko zapeljejo do tirov. Utripajoče rdeče luči res opozarjajo na prihajajoči vlak, a zapornice so vendarle zapornice . . .

Med kmeti, ki redijo živino in obdelujejo polje je tudi **Nežka Mulej.** Po moževi smrti se sama ukvarja s hlevom in živino, otroci pomagajo tedaj, ko niso v službi. Jasno je, da dela od jutra do večera, saj mora; nima pokojnine in živi le od dohodka, ki ga prinašata mleko ali meso.

Nežka je trdna, prava kmetica, ki ne tarna, ampak si želi napredka zase in za vas. Sama je ponudila, da na njenem svetu ob cesti postavijo zbiralnico za mleko. Pomagala je zadruga, pomagala je občina, pomagali so sovaščani, največ pa je postorila kar sama Nežka Mulej. Zdaj imajo bazen, a manjka še streha, ki jo bo, če ne bo šlo drugače, postavila kar Nežka.

»Streha mora biti, bomo pa dali les, ki ga je ob neurju podrlo,« pravi Nežka, ki za vse na svetu ne gre pred fotografski aparat in ki noče ničesar slišati o tem, da se za razvoj na Potokih sama največ zavzema.

»Zdaj bi radi popravili še potoške rovte, cesto, da bi bile rovte bolje dostopne. Manjka pa nam tudi požarni bazen. Saj imamo zasilno zajetje, vendar bi bilo zelo dobro, če bi zgradili še bazen. Kaj veš, kaj se lahko zgodi, zato ga lahko postavijo kar pred našo hišo,« pravi Nežka, ki tako samoumevno in podzavestno le potrjuje, da so imeli tisti, ki so dejali, da je Nežka »motor« potok, še kako prav . . .

D. Sedej

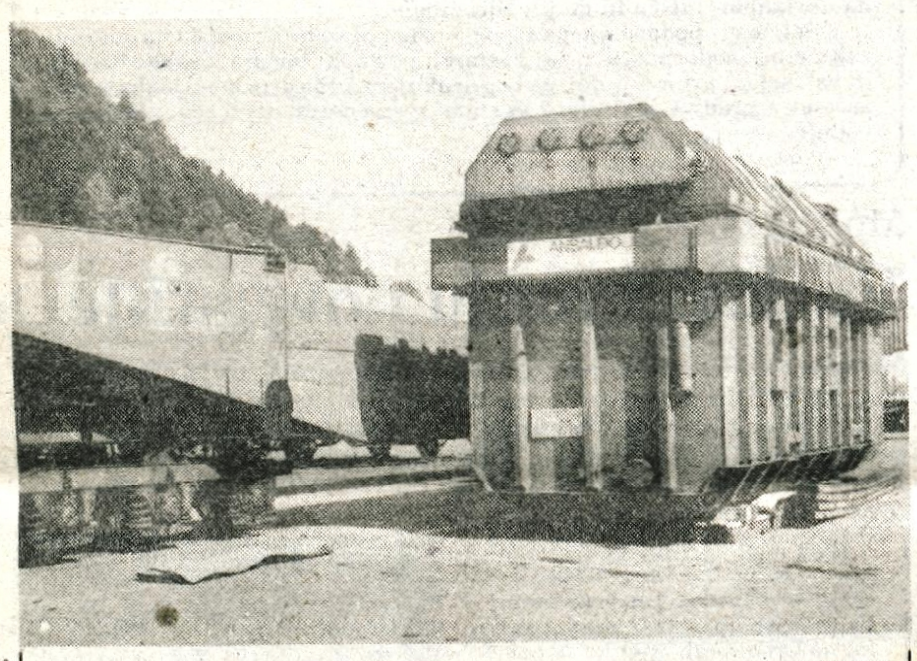

***Težak tovor** — Razdelilna transformatorska postaja Kranj II na Okroglem spada med objekte, ki se gradijo v okviru izgradnje druge faze osnovne 400-kilovoltne mreže Jugoslavije pod imenom Nikola Tesla. Gradnja se je začela 1982. leta in v delu je izgradnja gradbenih objektov, ozemljitev ter montaže naprav. V program izgradnje sodi tudi 310 ton težak mrežni transformator, doslej najtežji v Jugoslaviji. Junija so ga po železnici pripeljali na kranjsko železniško postajo. V petek, 20. julija, dopoldne pa so ga s posebno štirinajstosno prikolico delavci Hidromontaže iz Maribora prepeljali na gradbišče RTP Okroglo pri Naklem. Vrednost transformatorja je 130 milijonov dolarjev. Transformator bo služil za napajanje z električno energijo celotne Gorenjske, hkrati pa bo razbremenil ljubljansko in osrednje slovensko območje. Razdelilna transformatorska postaja Kranj II — Okroglo bo vključena v 400-kilovoltno omrežje Jugoslavije 1986. leta. Na sliki: Transformator, ki so ga izdelali v Milanu, na kranjski železniški postaji. — Foto: F. Perdan*

Ljubečna Celje
klinker
keramične
ploščice
telefon (063) 25-800

kovinotehna
BARVNI TELEVIZORJI GORENJE
ZA NAKUP NE POTREBUJETE DEVIZ
FUŽINAR Jesenice

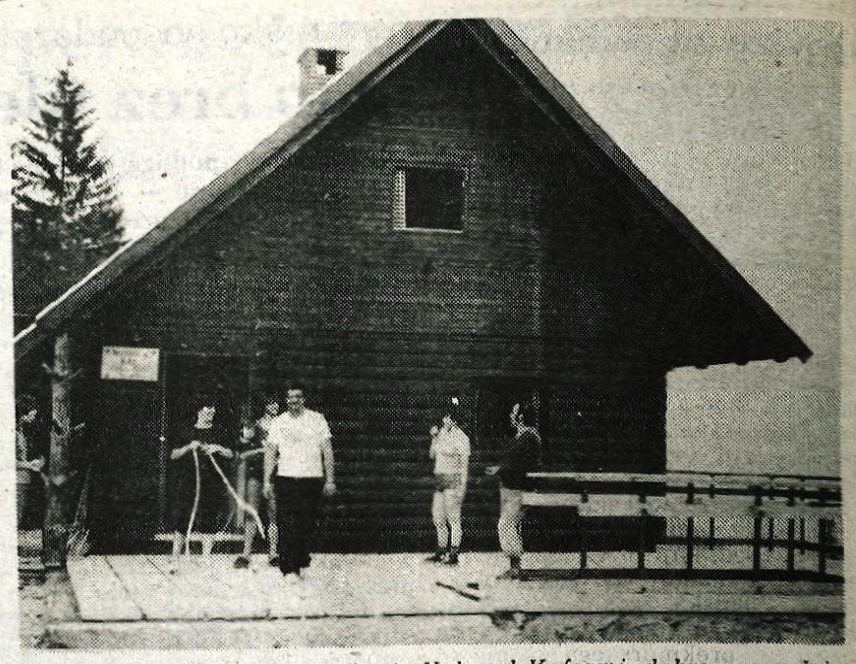

Nekaj čez 1000 metrov visoko je Kal pod Kofcami, dobro uro peš iz Podljubelja. Tu zdaj stoji koča Bombažne predilnice in tkalnice Tržič, kjer si bodo delavci ob koncu tedna privoščili počitek in sprostitev ali pa celo krajši dopust. — Foto: D. Dolenc

Tržičani imajo spet kočo na Kalu

Tržič — Šest ali sedem let je že tega, kar je pogorela koča Planinskega društva Tržič na Kalu pod Kofcami. Vse do lani je bilo tu pogorišče, lani pa so se delavci Bombažne predilnice in tkalnice Tržič začeli dogovarjati z Gozdnim gospodarstvom v Tržiču in iskati dovoljenja, da bi tu postavili svojo kočo. Kot nalašč bi namreč sem pristojala lična brunarica, ki je bila postavljena v parku Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču. V njej je bila, če se spominjate, industrijska prodajalna blaga. Ko so bila dovoljenja tu, so se prvi lotili dela tovarniški gasilci, sledile pa so prostovoljne akcije tudi drugih delavcev tržiške predilnice in tkalnice. Lani za 29. novembra je bila koča že prestavljena. Vendar še ni dokončana. Kuhinja je že urejena, žar je postavljen zunaj pod posebno lopo, lep dnevni prostor imajo, sanitarije. Opremiti pa je treba še zgornje sobe, urediti kletne prostore, namestiti balkonske ograje in podobno. Vendar, za prvo silo je že dovolj urejena, da si tu domači planinci odpočijejo, odžejajo in privežejo dušo. Kot je povedal Janez Furlan, vodja splošnega oddelka BPT, ki med drugim skrbi tudi za družbeni standard, bo tu, dokler ne bo koča dokončno urejena, dežurstvo le ob koncu tedna. Oskrbnik na Kalu bo Franc Valjavec, mojster v tkalnici. V podstrešnih sobah bo 12 ležišč, kjer bodo delavci Bombažne predilnice in tkalnice lahko dopustovali od pomladi do jeseni. Delavci tržiške predilnice in tkalnice imajo svoj počitniški dom s 163 ležišči v Poreču in 2 avtoprikolici v avtokampu Finida pri Umagu, s kočo na Kalu pa bodo možnosti dopustovanja še popestrili.

D. Dolenc

okna inles vrata
RIBNICA

PRAVNIK SVETUJE

NADLEŽEN SMRAD

B. L. iz Kranja

Sosed tik ob vaši parceli in hiši odlaga večje količine gnoja zajcev in piščancev. Moti vas nadležen vonj, pa tudi mrčes. Zanima vas, kako bi ta problem rešili?

Odgovor: Vsekakor vam priporočamo, da poizkušate problem s sosedom sporazumno rešiti, tako da bi gnoj oddaljil ali pa prekril. V pismu žal niste navedli natančnega naslova, zato v odgovoru navajamo, da je skladno z odlokom o javnem redu in miru v občini Kranj prepovedano imeti kopitarje, parklerje, perutnino in zajce na območju krajevne skupnosti Bratov Smuk, Center, Huje, razen predela Huj, Ceste talcev južno od križišča z Župančičevo ulico, Planina, Vodovodni stolp, razen predela Rupe in Ceste JLA ob garnizonu Staneta Žagarja, ter na južnem pozidanem delu krajevne skupnosti Zlato polje do Kidričeve ceste. Neglede na to omejitev pa se po omenjenem odloku kaznuje za prekršek oseba, ki pusti smetišče jame odprto ali slabo zaprto. Možno je torej podati predlog sodniku za prekrške. Težko ocenjujemo obseg in stanje nevarnosti ogrožanja zdravja zaradi mrčesa, ki ga tudi omenjate. Če ocenjujete, da ta nevarnost obstaja, se obrnite tudi na sanitarno inšpekcijo občine.

OPOROKA

T. L. iz Tržiča

Oče vam je predlagal, da bi napisal oporoko in celotno premoženje zapustil vam. Zanima vas, kako naj sestavi oporoko, da bo veljavna?

Odgovor: Oporoka je veljavna, če jo je oporočitelj, vaš oče lastnoročno napisal in podpisal. Lahko pa jo sestavi po njegovi izjavi sodnik pristojnega sodišča, ko poprej ugotovi oporočiteljevo istovetnost. Oče pa lahko v primeru, ko mu je listino sestavil kdo drug, izbere dve priči. Priči, ki morata biti navzoči, oporoko lastnoročno podpišeta. Oporoko lahko shrani doma ali pa jo deponira na sodišču.

ODŠKODNINA ZA KMETIJSKO ZEMLJIŠČE

S. L. z Jesenic

Pišete, da vam je občina razlastila velik del vašega zemljišča. Ker ste že starejši in ne morete obdelovati zemlje, naslednika tudi nimate, vam je ponudila odškodnino za kmetijsko zemljišče, s čimer ste se strinjali. Zanima vas, zakaj so vam jo plačali po tako nizki ceni?

Odgovor: Odškodnina za razlaščeno kmetijsko zemljišče se določi po tržni vrednosti kmetijskega zemljišča. Višino odškodnine določa tudi njena vrednost ob času izdaje prvostopne odločbe o odškodnini in po stanju nepremičnin ob uvedbi postopka za razlastitev. Ne pišete, kakšno je bilo zemljišče, vendar pa gre verjetno za slabše kategorije zemljišča. Poleg tega pa vam zemljišče ni pomenil tolikšen vir dohodka, da vam razlastitev tega zemljišča ni bistveno poslabšala pogoje za vaše življenje.

VIKEND

S. S. iz Kranja

Živite v Kranju, v podnajemniškem stanovanju. V drugem kraju imate v lasti tudi počitniško hišico. Stari ste 45 let in nimate nobenih drugih nepremičnin. Zanima vas, če se vikend upošteva pri plačilu davka?

Odgovor: Ker imate samo vikend in podnajemniško stanovanje vam ne morejo to upoštevati pri plačilu davka, ker zdaj ni nobenih predpisov. Upoštevajo pa se pri posestnem maksimumu glede stanovanj oziroma stanovanjskih hiš.

Tele poje več kot je vredno

Janez Kunčič je prvi na Gorenjskem dal pobudo za ustanovitev strojne skupnosti — Zdaj ima zabrezniška skupnost že petnajst kmetijskih strojev

Zabreznica — Med zabrezniškimi kmeti, ki so tako prizadevno postavili novo, moderno zbiralnico mleka, je tudi že upokojeni **Janez Kunčič**, Belejev iz Zabreznice. Doma v hlevu ima šestnajst glav živine, zdaj pa gradi še sedem novih stojišč. Kaj se danes kmetu najbolj splača — oddaja mleka v mlekarno ali oddaja mesa?

»Vsekakor oddaja mleka,« pravi Janez Kunčič, **»tele v osmih tednih popije toliko mleka, kolikor je samo vredno in najbolje bi ga bilo oddati po enem tednu. Za kmete treh okoliških vasi je bilo prej težko voziti mleko v Smokuč, danes pa je zbiralnica blizu.**

Večina živine je zdaj na zabrezniški planini, ki jo je pašna skupnost lepo uredila. Tam se pase 130 glav in dvajset konj, predvsem pa je veliko ovac — več kot 300. Imamo pastirja in urejene čredinke.«

Janez Kunčič je bil pobudnik ustanovitve prve strojne skupnosti na Gorenjskem. Po pogovoru na Gozdnem gospodarstvu Bled so se domenili, da kmetje-gozdni kooperanti ustanovijo v Zabreznici strojno skupnost. Gozdno gospodarstvo je prispevalo posojila. In danes?

»Danes ima strojna skupnost, ki vključuje Zabreznico in dve sosednji vasi, že petnajst kmetijskih strojev: cisterno, trosilec za gnoj, kasadilec za krompir in številne druge. Za vse dobro skrbijo tisti, pri katerih se nahajajo. Ko bi dobili ustrezno zemljišče, bi zgradili tudi lopo za shranjevanje strojev.«

Stroje vzdržujejo z denarjem, ki ga dobijo, ko opravljajo delo za člane strojne skupnosti ali za druge. Storitve za člane so polovico cenejše kot za tiste, ki niso v skupnosti. Tako redno vzdržujejo kmetijski strojni park, ki je precejšnje vrednosti in zato potreben nenehne skrbi.

D. Sedej

Slovenci bomo predstavili štiri nove filme

31. puljski festival jugoslovanskega filma

Te dni se je v Puli začel 31. festival jugoslovanskega igranega filma. Slovenci smo na ocenitev poslali **Veselo gostüvanje**, ki je razširjena in obogatena šesta epizoda televizijske nadaljevanke Strici so mi povedali, ki je nastala po istoimenskem romanu pisatelja Miška Kranjca, **Nobeno sonce** režiserja Janeta Kovačiča, **Leta odločitve**, celovečerni prvenec režiserja Boštjana Vrhovca in **Trije prispevki k slovenski blaznosti**, omnibus treh mladih avtorjev, Žarka Lužnika, Borisa Juraševiča in Mitje Milavca.

O čim govore novi slovenski filmi?

No, O veselem gostüvanju ni treba tratiti besed, kajti televizijskim gledalcem je nadaljevanka dobro poznana. Filmska zgodba iz sredine dvajsetih let pripoveduje o zorenju mladega prekmurskega študenta Miška, ki so ga učitelji in starši poslali v Ljubljano študirat za duhovnika. A življenje odloči drugače. Veliko k temu pripomore tudi kratka a silovita ljubezen do Šarike. Neizživeta ljubezen Miška potrdi v odločitvi, da ne bo duhovnik, marveč umetnik – pisatelj in da bo pisal o svojih prekmurskih ljudeh.

V glavnih vlogah nastopajo: Igor Samobor, Danilo Benedičič, Polde Bibič, Bert Sotlar, Darja Moškotovc in Milena Muhič. Režiser filma je France Štiglic, ki je skupaj z Brankom Šoemnom napisal tudi scenarij za film.

Film Nobeno sonce je zgodba o Veroniki in o plejadi mladih ljudi, ki jih zajame usmerjeno izobraževanje, novost, pri kateri smo jim dolžni pomagati, vendar lahko ugotavljamo, da razen nekaj častnih izjem jemlje večina pedagoških delavcev svoj poklic kot poklic in samo to . . .

Z Veroniko se srečamo v drugem letniku usmerjenega izobraževanja, v šoli, na katero nikoli ni pomislila, temveč so jo sem pripeljale le povprečne šolske ocene. Ničesar, kar bi jo veselilo, ne najde. Vse vrednote, ki jih nosi v sebi, iskrenost, poštenost, zaupanje, vse se ruši pred njo. Ta upov polna mladost se nenadoma srečuje s stvarnostjo: s pohlepno malomeščansko pridobitniško mrzlico, s karierizmom, hinavščino, klečeplazništvom itd . . . Šansonjerka zaključi pripoved: . . . češ, da so dnevi mnogih mladosti zgrešili svoje sončne dni . . .

Scenarij za film Nobeno sonce je napisal Željko Kozinc, glavni igralci pa so Vesna Jevnikar, Vida Juvan, Branko Štrubelj, Dare Valič in Kranjčanka Marija Lojk.

Film Leta odločitve govori o Petru in Cveti, o Petrovem očetu, nekdanjem informbirojevcu. Ko se Peter vrne od vojakov, je doma vse spremenjeno. Ker ne dobi takoj službe, mu oče predlaga, da bi pripravljal za tisk njegove spomine, tudi iz informbirojevskih let. Peter povabi v njihovo vilo njegovo dekle Cveto, a tu Cveta ne zdrži dolgo, kajti spletla se je ljubezen med Cveto in Petrovim očetom. Peter se odseli k bratu Jerneju, »črni ovci« družine. Tu Peter zve resnico o materi, o njenem nepoštenju. Hud spopad se vname med Petrom in očetom, Peter se zateče k njihovi nekdanji služkinji Leni. Ta zaradi njega napravi samomor. Zaprejo ga. Na koncu oče reši sina iz preiskovalnega zapora, izda knjigo »Leta odločitve«, Peter pa je postal konformist in bo stopal po očetovih stopinjah.

Scenarij za celovečerni film »Leta odločitve« je napisal Branko Gradišnik, v glavnih vlogah pa nastopajo Boris Ostan, Boris Cavazza, Slavko Jan, Damjana Černe, Jožica Avbelj in Aleš Valič.

Film Trije prispevki k slovenski blaznosti je omnibus treh krajših filmov: kronika zločina, kronika norosti in kronika upora.

Kronika zločina spremlja junaka skozi otroštvo, puberteto in ga zapusti na pragu svetle bodočnosti. Kako močno ljubi fant, ki je v obračunu s sovrstniki nasadil nekoga na nož? Kaj je zločin in kdo je zločinec. V filmu Ivana spremljamo od otroštva do sodbe.

V glavnih vlogah nastopata Jožef Ropoša in Desa Muck.

Kronika norosti pripoveduje o sodobnem Orfeju, ki išče svojo Evridiko. Junak je iz norišnice pribežal domov. Glasbenik, ki ga je žena zapustila, se odloči, da jo poišče. Rad bi jo rešil in imel ob sebi. Je to velika ljubezen ali norost? Ali je vsega kriva glasba? Komu pomagajo psihiatri? Kako daleč lahko pripelje masovna histerija ljudi, ko zavohajo senzacijo? Kdo je nor in kdo ni?

V glavnih vlogah nastopata Peter Boštjančič in Vladica Milosavljević.

Pri Kroniki upora je dogajanje postavljeno v nekakšen moderen geto, utesnjeno stanovanjsko naselje z ogromnim dvoriščem obdanim z zidom in okni. Prihaja do bizarnih situacij, ki jih Frenk nenehno doživlja. Intimno preobrazbo doživi šele ob srečanju z otrokom, deklico. Kronika upora sestavlja sliko junakovega življenja, ko se to prevesi v vsakdanji ritem. Kje je življenje med dvema koncema dneva? Lahko človek spi, če ostali ne morejo? Kdo pospravlja smeti, če vsi pometajo samo pred svojim pragom . . .

V glavnih vlogah so zaigrali Radko Polič, Majda Potokar, Miloš Batellino in Simona Gruden.

Prizor iz filma Veselo gostüvanje

Prvič Žagarjeve plakete

Radovljica — Te dni je odbor za izbor nagrajencev pri izobraževalni skupnosti Radovljica razposlal vsem krajevnim skupnostim, vzgojno-izobraževalnim ustanovam, organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam in Zavodu za šolstvo razpis za podelitev letošnjih Žagarjevih plaket. Izobraževalna skupnost jih bo letos prvič podelila zaslužnim delavcem in skupinam na področju vzgojnoizobraževalnega dela na območju radovljiške občine.

Po pravilniku, ki ga je na junijski seji sprejela skupščina izobraževalne skupnosti, bodo podelili vsako leto največ deset plaket, o čemer bo odločal odbor za izbor nagrajencev.

Predloge za podelitev Žagarjevih plaket bo odbor sprejemal do 15. avgusta.

***Na druga vrata trkaj** — Ko so zaprli zanimivo in privlačno razstavo v rojstni hiši Franca Saleškega Finžgarja — svoje izdelke so razstavili in prodajali učenci posebne šole in delavnic z Jesenic — je zaradi poletnih počitnic zaprta tudi Finžgarjeva domačija. Nedvomno ima manj obiska kot Prešernova v Vrbi, vendar je v poletnih mesecih več obiskovalcev kot pozimi, zato naj bi razmislili o tem, da bi bila hiša odprta vso sezono. Vsekakor pa bi morali z vrat sneti Finžgarjeve verze dobrodošlice na vratih za vse, ki dobro mislijo in njegove odslovitve tistih, ki so kvarnega srca. Njegovi »na druga vrata trkaj, drugod vstopa prosi« so ironični, če je poleg napis ‚zaprto do srede avgusta', zato so obiskovalci iz Ljubljane že pustili sporočilo svojega nezadovoljstva.*

Šopek Ljubice Jančar

Radovljica — Pred dnevi je izšla pesniška zbirka »Šopek« pesnice Ljubice Jančar. Avtorica jo je izdala v samozaložbi. Od rojstva je invalidka, pesnikuje pa že nad trideset let. Njene pesmi so preproste, vsakomur doumljive. Z njimi izraža svoje občutke, misli o življenju, ljubezni in odnosih, ki jih čuti do ljudi in živali. Knjigoveznica in tiskarna Radovljica je zbirko natisnila v 2 tisoč izvodih.

Leščani v Železni Kapli

Lesce — V okviru sodelovanja, ki traja že trinajst let, bodo člani kulturnega društva Veriga iz Lesc koncem meseca v gosteh pri slovenskem kulturnem društvu Zarja v Železni Kapli na Koroškem. Minuli petek so odprli razstavo del petih članov likovne sekcije KPD Veriga Lesce, ki se predstavljajo s 15 deli. V nedeljo, 29. julija pa bo v Železni Kapli nastopila leška folklorna skupina. Koroški kulturniki bodo Leščanom obisk vrnili jeseni.

ČGP DELO
TOZD PRODAJA LJUBLJANA, Podružnica Kranj
Tomšičeva 30

Zaposlimo:

1. **VEČ PRODAJALCEV**
   časopisov in trgovskega blaga v kioskih v Kranju za nedoločen čas
   Pogoj: končana šola za prodajalce brez delovnih izkušenj ali druga nedokončana šola in eno leto delovnih izkušenj pri prodaji.
2. **s 1. 9. zaposlimo**
   RAZNAŠALCA
   za časopis DELO v Radovljici in v Lescah.
   Delo je v zgodnjih jutranjih urah in ga lahko opravljajo tudi dijaki, študentje ali upokojenci.
   Ker je delo nagrajeno, je lahko to tudi stalna zaposlitev.

Pismene prošnje pošljite do 30. 7. 1984 na naslov ČGP DELO, podružnica Kranj, Tomšičeva 30.

Obisk Komatevre na Jezerskem

Gozdni predel KOMATEVRA leži prav v hudourniškem povirju reke Kokre, ki se po 33 km dolgi poti pri Kranju izliva v Savo. Pri opuščeni Rezmanovi žagi se Kokri z leve strani pridruži bistra Jezernica izvirajoča pod Jezerskim vrhom. V Komatevro najlažje pridemo po dokaj dobri gozdni cesti od sotočja navedenih vodotokov, pri Bajtah zavijemo čez most preko Jezernice.

Komatevra obsega 462 ha strnjenega gozda v višini 854 do 1640 m nad morjem. V davni preteklosti gozda ni bilo toliko, več je bilo pašniških površin. Gozdna cesta je bila zgrajena šele po zadnji vojni, pred tem so les z veliko težavo spravljali po rižah in drčah, kjer se je veliko lesa razbilo. Vsako leto se seka okoli 1.500 kub. metrov. Rastišča za gozdno rast so tu v poprečju prav dobra.

Zgodovinski utrinki

Pred več stoletji je »planina Komatevra« pripadala viteškemu redu sv. Jurja, ki je imel podružnico na Reberci. S te planine so dobivali sir in maslo. Viteški grad je upodobil J. W. Valvasor v delu TOPOGRAPHIA Carinthiae antiquae, Nürnberg 1688. Danes je grad v razvalinah. Domačini mu pravijo Pusti grad. Skozi stoletja so se gospodarji gradu menjali. Zgodovinski viri navajajo, da je cesar Leopold II. leta 1790 planino Komatevro podelil fari na Reberci. Vsakokratni župnik je bil uživalec dohodkov te posesti, imel je naslov **komendator.** Od tega naslova izvira tudi navadno ime popačeno Komatevra, ki se je ohranilo do danes.

Iz sodne listine okrajnega sodišča Kranj iz leta 1932 (sklep z dne 13. 12. 1932) je razvidno, da je kot lastnik posestva dejansko vpisana viteška komenda Reberca na Jezerskem. To pravno stanje je veljalo do konca zadnje vojne, ko je leta 1945 bilo posestvo nacionalizirano in dodeljeno Gozdnemu gospodarstvu Kranj.

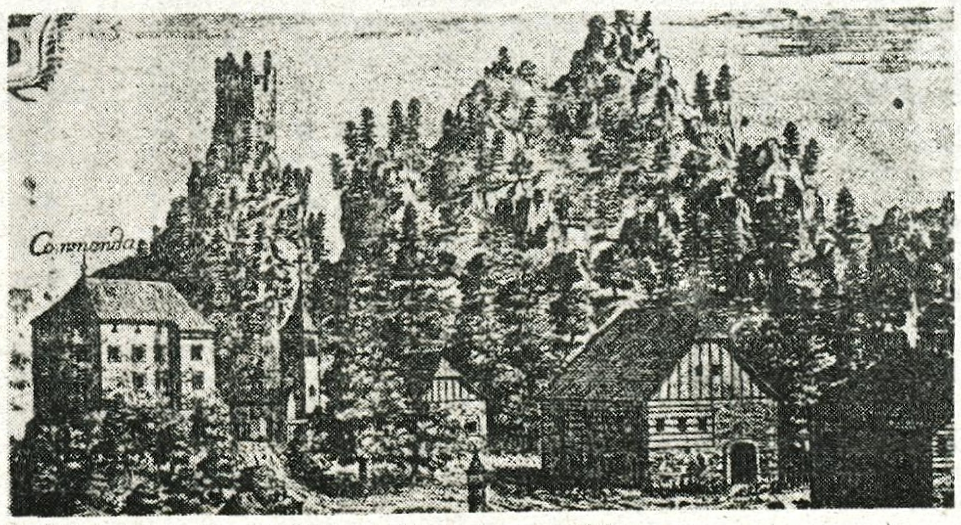

Reberca, kakor jo je leta 1688 upodobil J. W. Valvasor

Zadnji župnik komendator, ki je še prišel sem leta 1941 je bil Ivan Sporn, zavedni Slovenec, hitlerjanci so ga pregnali in internirali.

Reberca je gručasta vas, leži pod pobočjem visokega Obirja, domačini marnjajo po naše. Piramidasti zvonik in skrilaste strehe romanske cerkve dajejo vtis velike starosti. Z Reberce se odpira čudovit pogled na Podjuno in na položna pobočja Svinje v ozadju.

Slovenska geološka transverzala začenja v Komatevri

Komatevra ima izredno zanimivo geološko zgradbo. Na majhnem prostoru je mnogo nahajališč pestrih kamenin, fosilov in mineralov. Na pobudo Društva prijateljev mineralov in fosilov Tržič, je sedaj realizirana zamisel o slovenski geološki transverzali, ki poteka od Jezerskega skozi Komatevro na Pečovnik, pod Plešivcem na Dolgo njivo in po južnih pobočjih Košute preko planšarij Tegošče, Pungrat, Šija do Kofc in dalje v svetovno znano Dolžanovo sotesko. Cela pot je podrobno opisana v šolskem vodniški knjižici.

Prvo stojišče je na terenu označeno z lično tablo pri kamnolomu lehnjaka ob gozdni cesti v Komatevro. Lehnjak so začeli industrijsko izkoriščati po zadnji vojni. Leta 1949 je s prvimi odkopavanji začel domačin Anton Žagar, Zg. Jezersko 11 v okvirju Krajevnega podjetja, danes delo nadaljuje podjetje Marmor Hotavlje.

Rumenkasto kamenino žagajo in iz nje izdelujejo razne plošče in obloge za gradbene namene. Posamezni kosi lehnjaka kažejo veliko okamnin, rastlinskih listov, mahov, školjk id. Okamnine odkrivajo ostanke davnega življenja rastlinskega in živalskega sveta. Geološki strokovnjaki so v apnenčastih plasteh ugotovili številne fosile, drobne konodonte podobne ribjim zobčkom. Z njimi so dognali, da pripada ta apnenec spodnjemu devonu in predstavlja starost 395 milijonov let (Po A. Ramovšu).

Še druge zanimivosti . . .

Razen delavcev v gozdarstvu gorski svet Komatevre mnogo obiskujejo iskalci gozdnih sadežev in gobarji od blizu in daleč, saj je znano, da v komatevarskih hostah rastejo razne vrste gob.

Od divjadi je tu od nekdaj srnjad in gamsi, ki se drže največ okrog Ruša; veliki petelin ima rastišča zlasti ob Kurji peči nad Dolgim hribom. V zadnjem desetletju se je v Komatevro doselila tudi jelenjad, nekdaj je bila le znotraj graščinske obore v Kokri. Odkar je obora podrta, se je jelenjad razširila tudi na južno stran Storžiča na Zaplate. Da so v davnini v Komatevri kopali železno rudo, dokazujejo ledinska imena na pr. »knapovski rob« in tudi domačini Jezerjani še pomnijo, da so rudo kopali še v letih 1914 do 1917.

Na veliki jasi sredi Komatevre stoji že zapuščena stara hiša s hlevom. Zadnji stanovalec v njej je bil številnim partizanom znani Debeljak Matevž, v času NOV jim je nudil zavetje in hrano.

Debeljak se je po vojni odselil z družino v Smlednik, kjer je pred leti tudi umrl. V njegovem času je bila osnovana partizanska bolnica v zgornjem delu Komatevre »za Rušem« in pozneje še druga bolnica v bližini starega mlina nad potokom. Imenovali so jo KRTINA in je še delno ohranjena. Pot do nje je označena s smerokazi, oddaljena je le dobrih 5 minut od gozdne ceste, ki sicer pelje prav do vrha Komatevre.

Fr. Jurhar

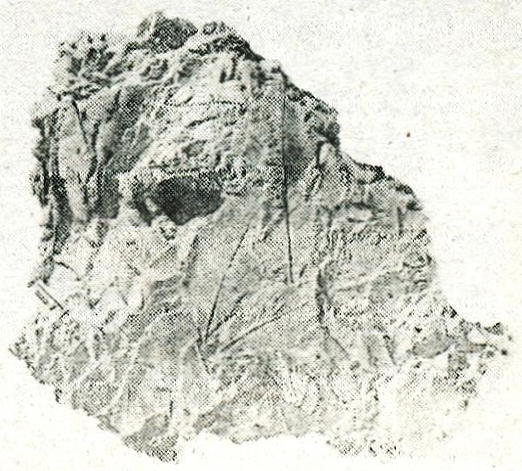

Okamneli cvet v Komatevri. Lehnjak, lepo vidni odtisi listov (po Ramovšu).

Krnica — Le poldrugo uro zložne hoje je od hotela Erike do Koče v Krnici na višini 1112 metrov. Po dolgi zimi, sneg je ležal tu še junija, se je za izlete v to dolino sezona šele dobro začela.

Krniški Janez ima odprto let' in dan

Odkar je Kočo v Krnici prevzel Janez Jenko, večina planincev ga kliče kar Krniški Janez, so vrata obiskovalcem odprta pozimi in poleti — Le poldruga ura od Hotela Erike je sprehod, primeren tudi za srednja in pozna leta, za planince pa je Krnica izhodišče za Razor, Škrlatico in druge dvatisočake krniškega gorskega amfiteatra.

Krnica — Pravijo, da kdor enkrat obišče Krnico, se bo tja znova in znova vračal. Pa ne le zato, ker je Krnica izhodišče za celo vrsto planinskih tur, na Razor, na Kriške pode, na Špik, Škrlatico; pot od Kranjske gore mimo hotela Erike v dolino Krnice je dokaj položna, le v zadnjem delu se blago dviga, tako da pri Koči v Krnici komaj preseže nadmorsko višino tisoč metrov. Zdaj, konec julija, je v dokaj ozki dolini Krnice, ki jo hlade še divje vode šumeče Pišence, komaj pozna pomlad. Ob poti še zapoznelo cveti rododendron, bregovi pa so polni materine dušice in borovničevja, ki v drugem delu doline skriva še popolnoma zelene borovnice.

»Letos je bil sneg okoli Koče v Krnici še sredi junija,« pravi Janez Jenko, oskrbnik koče, ki ga večina planincev in drugih obiskovalcev pozna kot Krniškega Janeza. Zato je bil tudi obisk v spomladanskih dneh in v začetku poletja bolj skromen, šele zdaj, sredi julija, ljudje bolj zahajajo v Krnico. Po dobro obiskani zimi, saj se je letos veliko planincev odločalo za zimske vzpone, je bilo spomladansko zatišje kar težko prenašati. No, glavna sezona za planinske vzpone se začenja šele kasneje v avgustu in septembru in, če je lepo, še kasneje.

Kočo v Krnici, ki je last Planinskega društva Kranjska gora, je Janez Jenko prevzel pred petimi leti. V tem času mu je uspelo s pridnostjo, prijaznostjo in trdim delom, ki ga pozna vsak oskrbnik, povrniti koči ugled in sloves, ki je prejšnja leta bil že kar omajan. O tem nenazadnje priča že knjiga pritožb, kjer pa ni najti, razen pohval, niti ene besede graje. Obiskovalci so celo presenečeni nad prijaznostjo, sprejemom, hrano in bivanjem sploh. Zato ni malo takih, ki se v Krnico prav zaradi takšne domačnosti vračajo pogosto, tudi na štirinajst dni, vsako leto pa tu preživijo svoj dopust tudi stalni dolgoletni gosti, tako domači kot tuji — največ je Holandcev, Avstrijcev in Nemcev.

Odkar je Janez pred petimi leti opustil delo turističnega vodiča pri Kompasu in prevzel Kočo v Krnici, je ta odprta vse leto. Pozimi kočo sicer zamete sneg. Letos ga je bilo kar okoli pet metrov, tja do zgornjih oken je segala snežna odeja, tako da je bil Janez kar deset dni odrezan od sveta.

No, zdaj je zima pozabljena, pustila je le spomine in ledenik nekaj višje nad kočo, kjer Janez, namesto v hladilniku, hrani meso. Vso hrano pa mora vsake dva do tri dni peš znositi na hrbtu iz doline, le pijačo mu dostavijo s konjem. Pozimi je seveda huje. Toda Janez, ki si je vedno želel takšno delo, se ne pritožuje, rad je tukaj in to pokaže vsakemu obiskovalcu. Postreže z enolončnico, na mizo kar tako iz gostoljubnosti postavi tudi flancate, njegove pehtranove štruklje pa tako ali tako planinci že poznajo. Ni mu težko vstati tudi sredi noči in za lačne gornike, kot bi mignil, speči tudi po šestdeset palačink.

Bolj malo pa mu je do smeha, kadar pere rjuhe, posebno pozimi, ko voda, napeljana iz studenca pod Špikom zamrzne, pa je treba za pranje nataliti kar precej loncev snega. Poleti ima kdaj pa kdaj kakšnega pomočnika, kot so na primer bratje iz Rodin, ki mu tudi za zimo pripravijo do 15 metrov drv. Kljub temu je treba zjutraj vstati kar okoli treh ali štirih, da so takšna »gospodinjska dela« opravljena, še preden začno hoditi sem gor izletniki. Zbuditi pa je treba tudi planince, ki bi radi še pred dopoldansko vročino preplezali Kriško steno. Sam pravi, da bi sicer najraje včasih kar z alpinisti v stene, so zanj časi plezarije že minili. Seveda pa petdeseta leta, v katera je Janez že krepko zakoračil, niso nobena ovira, da ne bi spomladi pregledal vseh poti in se povzpel na marsikateri vrh v vencu gora, ki obdajajo Krnico, saj mora kot oskrbnik tudi svetovati planincem, kje so poti dobre in varne. Prav takšno skrb, prijaznost in domačnost pa planinci dobro občutijo, kar dokazujejo kupi razglednic s pozdravi z vseh koncev sveta. Janeza najdejo tudi razglednice, na katerih je naslov le Krniški Janez ali »planinar« Janez.

L. M.

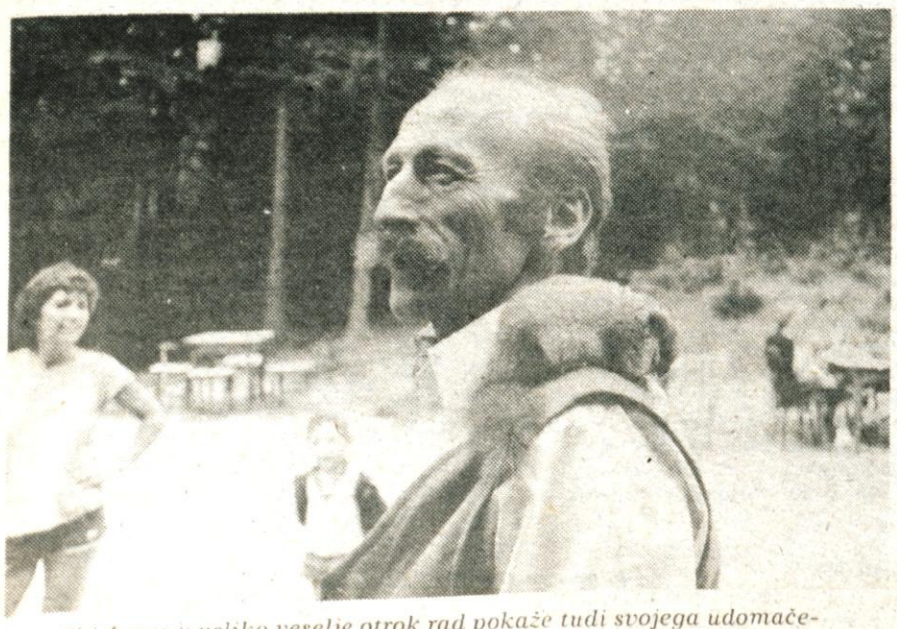

Krniški Janez v veliko veselje otrok rad pokaže tudi svojega udomačenega in od sladkarij rejenega polha, ki z ljubosumnim godrnjanjem »brani« Janeza, neprevidnežem pa da okusiti tudi svoje ostre zobe. — Foto: L. M.

Čebelarska družina Cerklje

Zanimanje za čebele narašča

Franc Frantar, predsednik čebelarske družine: »58 članov ima prek 850 čebeljih družin; tako se uvrščamo med največje družine v Čebelarskem društvu Kranj — S sodelovanjem smo skušali popestriti letošnjo razstavo cvetja in lovstva v Cerkljah, ob tem pa smo posebno med mladimi vzbudili precejšnje zanimanje — Prizadevamo si, da bi na osnovni šoli ustanovili čebelarski krožek«

Dvorje pri Cerkljah — Čebelarska družina Cerklje na Gorenjskem je ena od osmih družin v Čebelarskem društvu Kranj. Letos beleži že 65-letnico obstoja in delovanja. Vsa leta je bila družina dokaj aktivna, saj so njeni člani dobili že vrsto odlikovanj Antona Janše III. in nekaj tudi II. stopnje. Pred osmimi leti je družina razvila tudi svoj prapor, s katerim redno sodelujejo na vseh čebelarskih in sorodnih kulturnih prireditvah.

»58 članov ima prek 850 čebeljih družin; tako se uvrščamo med največje družine v Čebelarskem društvu Kranj,« pravi predsednik družine, 43-letni **Franc Frantar** iz Dvorij pri Cerkljah, ki je lani prevzel to dolžnost, po tem ko je prej družino 30 let vodil Franc Bobnar. Zdaj je njen častni član. »Družina pokriva vseh sedem krajevnih skupnosti na cerkljanskem območju, razen tega pa so pri nas včlanjeni še čebelarji z Luž, iz Šenčurja in nekaterih drugih krajev.«

»Letos ste čebelarji prvič sodelovali tudi na rastavi cvetja in lovstva v Cerkljah?«

»Čeprav so bili nekateri na začetku nad našim nastopom na razstavi morda zaskrbljeni, ugotavljamo, da smo uspeli in da smo, posebno med mladimi, vzbudili precejšnje zanimanje. To pa je bil tudi glavni namen. Že nekaj časa si namreč prizadevamo, da bi na šoli v Cerkljah ustanovili čebelarski krožek. Upamo, da smo na razstavi tudi glede tega vzbudili zanimanje in da bodo kljub natrpanemu učnemu programu jeseni morda lahko začeli z delom. Za začetek smo pripravljeni pomagati tako s čebeljimi družinami kot tudi z mentorstvom; in dokler ne bi bilo prostora, bi krožek lahko deloval tudi pri meni doma.

Sicer pa je bil naš namen na razstavi pokazati čebelarski napredek, biološki in tehnološki razvoj čebelarske družine in čebelarjenja, kakor tudi proizvodnjo na tem področju. Tako nam je uspelo pridobiti za sodelovanje na razstavi Jožeta Urbančiča iz Predoselj, ki izdeluje 10-satne AŽ panje, kozice za satnike in drugo ter Antona Logarja iz Šenčurja, ki na primer izdeluje točila, tehtnice, naprave za kuhanje in stiskanje voščin (njegova invoacija). Skratka, razstava je bila vsestransko sistematsko urejena. Škoda je le, da smo bili precej na tesnem s prostorom.« (Ker je razstava cvetja znana in obiskana tudi zaradi razstav lovstva, morda v prihodnje ne bi bilo napak vanjo vključiti tudi čebelarsko in ribiško dejavnost; saj le-te vzbujajo vedno večje zanimanje med šolsko mladino še posebno na ljubljanskem območju. — op. p.).

»Razstava pa najbrž ni bila letos edina dejavnost iz delovnega programa družine?«

»Nasploh smo člani družine dokaj aktivni; še posebno člani upravnega odbora. Skrbimo za izobraževanje tako na teoretičnem kot praktičnem področju. Iz programa zatiranja čebeljih bolezni smo letos pripravili predavanje o zatiranju čebeljega krplja oziroma klopa. Tako bomo jeseni pripravili tudi obvezno skupinsko dimljenje čebeljih družin proti temu zajedalcu. Razen tega pa je že tradicionalna prireditev naš čebelarski piknik vsako leto avgusta. Prirejamo tudi izlete.«

»Kdaj pa ste se vi začeli baviti s čebelarjenjem?«

»Zdaj sem že osem let čebelar in imam okrog 50 družin. Po delu v KŽK Mehaničnem servisu v Šenčurju v Tozdu Kmetijstvu, kjer sem delovodja v obratu, mi prosti čas nadomestijo čebele. Edini konjiček, ki bi ga lahko primerjal z njimi, je harmonika, na katero včasih igram na ohcetih. Vendar pa mi čebele — njihovo življenje in delo pri njih pomenijo vedno več. Človek namreč pride v tista leta, ko ga takšen konjiček največkrat zelo pomiri. Sicer pa opažam, da zanimanje za čebele pri nas vedno bolj narašča.«

A. Žalar

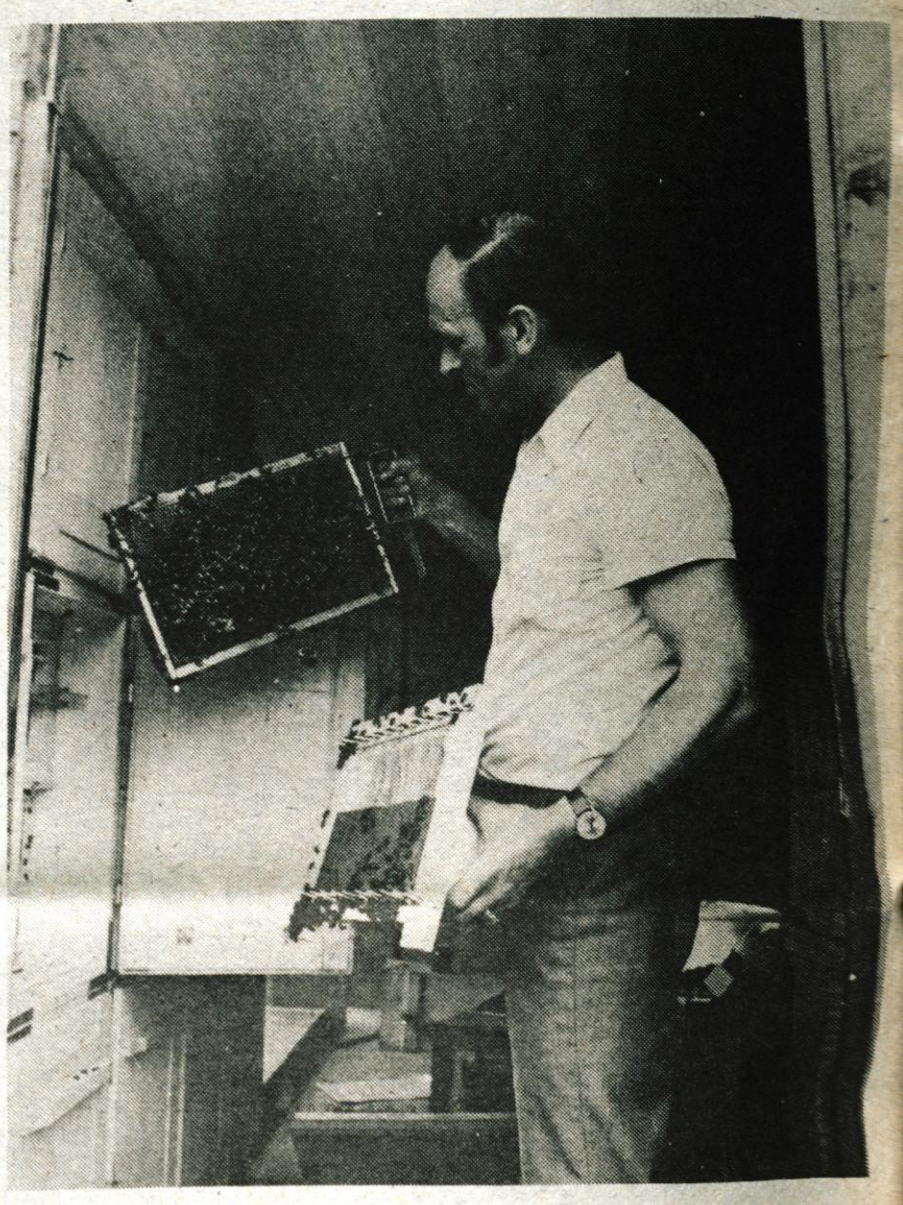

Izšla revija Gorenjska

Kranj — Pred dnevi je izšla druga letošnja številka revije Gorenjska, ki jo izdaja Gorenjska turistična zveza v Kranju. Večjo pozornost tokrat namenja gorenjskim turističnim središčem, posebej Bledu in Bohinju, turističnemu utripu pred poletno sezono, problemom in težavam, ki ga spremljajo. Pozornost bo brez dvoma pritegnila anketa med tujimi gosti, ki so junija letovali na Gorenjskem.

S podatki podkrepljen članek uvodoma pravi, da zna Gorenjska v turizmu iztržiti največ, brez dvoma zavoljo tradicije, ki je seveda povezana s kakovostjo, malce zavoljo dveh sezon, poletne in zimske.

Kot sogovornika sta tokrat predstavljena predsednica Občinske turistične zveze Jesenice Darja Kemperle in predsednik Občinske turistične zveze Radovljica Cene Resman.

Revija načenja vprašanje razvoja kmečkega turizma na Škofjeloškem, saj gostov letos ni.

Vsekakor velja omeniti prispevek o jezerski slatini, ki so jo ponovno odkrili, o živinorejskem balu, ki bo septembra v Završnici, prijeten zapis o Arvajevi gostilni v Kranju, odveč pa ne bodo informacije, kje vse se je moč kopati na Gorenjskem.

»Ti, ti, lumpek, kaj pa kukaš skoz lince«

Ker ne zmorem množiti vrst obmorskih počitnikarjev, revežev, ki jim bolj lepo pravimo »turisti z manjšo kupno močjo ali manjšo izvenpenzionsko potrošnjo«, bolj grdo pa »armada plitkih žepov in sirot kriznega zahodnega kapitalizma,« počenjam druge poletne neumnosti. Žal mi je le, da naše modro statistično preštevanje turistov ne bo bogatejše za mojo številko. Kako ohrabrujoče bi poročali, da se je 245.676 turistom, ki ta hip letujejo od Zadra do Sterega grada pridružil še eden! Če se odločim zadnji hip — turistični optimizem je neuničljiv — obljubim, da se ne grem kopat prej, dokler me pred nekim birojem od Zadra do Starega grada umni statistiki ne preštejejo.

Ne vem, zakaj imam ravno poleti neke čudne kulturne potrebe. Obiskujem namreč rojstne hiše naših literarnih velikanov. Podzavestno me žene neka sla kot posledica upadajočega življenjskega standarda. Skrajna beda — a veliki duh!

In ko tako prikolovratim do neke domačije, je vse zaklenjeno. Dopusti. Dobro. Čeprav slabo za tiste, ki pridejo od daleč. Posedim na klopci, prežvečim »golenca« z bližnje jablane in popasem firbca.

Ko pokukam skozi linico skednja, ma mah ugledam velik šop ogromnih ključev. Pograbim paličico, »zahakljam« ključe in že so v moji roki. Odklene se hiša, gospodarsko poslopje . . .

Popade me grozljiv samozaščitno kombinatorski bes: tu se lahko pokrade vse, kar se hoče, s kmečko pečjo vred. Kakšna malomarnost!

S ključi zmagoslavno odvihram k pristojnim, čeprav me mika, da bi jih spotoma oddal poklicnim gasilcem. Paničar kot paničar — kaj če v tem času zagori, jaz pa s ključi? Pripoveduj potem komu o samozaščitni zavesti — premalo resno me jemljejo, da bi človek tvegal.

K sreči so pristojni za mizo. Ob ustrezni dramatičnosti se izpovem, nakar sledi zadrega in opravičilo v imenu oskrbnika.

Če človek resno premisli, se nas je vseobsegajoča samozaščitna vzgoja kar precej prijela, tudi take firbce, ki kukamo skozi linice. Pristojni je malo v šali, malo iz strahu dejal, da sem »en lumpek, ker kukam skoz linice«.

Nočem jih imenovati, ker so sicer kar zagnani, pridni in pošteni. Če pa se jim zgodi kaj nesamozaščitnega, pa imajo tako in tako mene, ki oblezem vse kote in čuvam družbeno imovino.

Samozaščitnega priznanja se odrekam, če je le moralno. Če pa bi bilo tudi materialno, kot so denimo razne občinske nagrade in priznanja zaslužnim, pa mi ga prosim kar dodelite. Kot narekuje praksa, denarja ne kanim podariti tistim, ki so ga bolj potrebni. Z njim grem naravnost na morje, da vsaj s številko obogatim ta naš krošnjarski turizem.

Škofjeloški aktiv mladih zadružnikov

Ob delu in veselju tudi ženitve in možitve

Škofjeloški kmetijski zadrugi so med prvimi v Sloveniji ustanovili aktiv mladih zadružnikov. Kmečki fantje in dekleta iz mesta in okolice ter iz Selške in Poljanske doline so se za takšno početje odločili, da bi se spoznavali, izobraževali, veselili . . . Nobena skrivnost ni, da je v aktivu precej fantov našlo tudi bodoče žene.

Škofja Loka — Zapisane besede v ženitni ponudbi — »morda še kje živi dekle, ki bi bilo pripravljeno priti meni na urejeno in dobro mehanizirano kmetijo . . . star sem 42 let« — opozarjajo na žgoč problem našega kmetijstva, na osamljenost številnih kmečkih fantov in deklet. V Svetovalnici za življenje v dvoje, v ljubljanski Živi, čaka na neveste blizu čisto slovenskih kmečkih fantov in okrog trideset deklet. Nič koliko jih zaradi psiholoških preprek ne upa stopiti čez njen prag. Čakajo in upajo.

»V škofjeloški zadrugi osamljenost ni tako velik problem,« pravijo mladi zadružniki. »Morda so k temu pripomogle sedanje gospodarske razmere, v katerih tudi delavcem s povprečnimi mesečnimi prejemki ni rožicami postlano in je tudi kmetovanje za marsikatero mlado dekle postalo bolj zanimivo kot delo v tovarni. Ob tem nas najbolj preseneča, da so hribovci, kar zadeva ženitev, celo bolj pridni kot fantje z ravnine; verjetno zato, ker zaradi težjih obdelovalnih razmer hitro spoznajo, da vdo v dvoje lažje prenašali tegobe hribovskega kmetovanja in življenja. Zanimivo je, da se kmečka dekleta težje odločajo za možitev na kmetijo — kmečki fantje veliko lažje speljejo dekleta iz delavskih družin. Sicer pa — če je »dec« na mestu, je pomembno, ali je v hribih ali na planini,« pravijo članice škofjeloškega aktiva.

»Pri mladih je v zadnjem času manj malodušja kot pred leti, ko so hodili v dolino in mesto in si tam iskali zaposlitve,« meni **Andreja**

Pergant s Sv. Tomaža v Selški dolini s kmetije, kjer redijo 36 bikov in krav. »Odkar pri nas posvečajo pridelovanju hrane večjo skrb je tudi kmetovanje postalo donosnejše, imajo kmečki fantje manj težav, ko vodijo neveste. Če mene vprašate: rojena sem kmečkega dela in če bi tako naneslo, se tudi možitve na kmetijo ne bi branila. Doma nasledника že imamo, eden od bratov bo.«

»V aktivu nam ne manjka družabnega življenja,« pravi **predsednik Lado Debeljak z Jarčjega brda**, »in škoda je, da se naših prireditev ne morejo redno udeleževati mladi kmetje, ki imajo doma stare ali onemogle starše ali so iz kakršnihkoli drugih razlogov sami ostali za delo. Ti bi bili družabnosti bolj potrebni kot kmečki fantje iz mesta in okolice, ki imajo na pretek priložnosti, da se poveselijo.«

Mladi radi prihajajo na sestanke aktiva, celo iz 35 kilometrov oddaljene Sorice in Davče se pripeljejo. Oddaljenost zanje ni nobena ovira, kadar imajo v načrtu zanimivo predavanje, tekmovanje, zabavno prireditev ali kaj podobnega. Vedo, da je po uradnem delu vedno na sporedu tudi »veselje«. To ve tudi Šubičev Janez z Loga, ki ima za vsak primer vedno pri sebi tudi harmoniko.

»Čeprav so fantje in dekleta po končanem delavniku ‚zmatrani', zvečer med sovrstniki pozabijo na težave,« pravi **Nežka Bajt, pospeševalka za kmečki turizem v škofjeloški zadrugi in peto leto tudi mentorica aktiva.** »Kmečka mladina se zna poveseliti. »Pogostitve«, ki jih prirejamo po končanih sestankih, so primer, kako naj bi veselje izgledalo. Nobenih izgredov, prepirov, razbitih kozarcev!«

V škofjeloškem aktivu, ki šteje sto članov, od tega je tričetrt delovnih, se vedno kaj dogaja. Vsako leto pripravijo tekmovanje koscev in grabljic, smučarski ples, krompirjev bal, pohod na Triglav . . . Letos so v aktiv povabili čarovnika Mirka Žerjava in alpiniste. Skupaj so si ogledali Švejka v loškem gledališču. Poslušali so predavanja o pašništvu. Petnajst članov se je udeležilo tečaja za varno delo z motorno žago. Delali so gnojilne poskuse za Ino, sadili sojo in tobak — in še bi lahko naštevali.

»Spomladi smo na Perkovi domačiji, na Kremenku nad Poljanami, sadili mlade smreke,« pravi **Milan**

Brence iz Gorenje vasi, član izvršnega odbora aktiva, študent živinoreje in bodoči prevzemnik kmetije. »Zamisel za to je dal Franc Miklavčič z Dolenje ravni, ki je kot gozdar zaposlen v GG Kranj, v aktivu pa skrbi, da naša blagajna ni prazna. Za vsako smreko smo dobili devet dinarjev. Denar bomo porabili za tridnevni izlet v Železno Županijo na Madžarskem.«

Zdaj se v aktivu pripravljajo za kmečke igre na Vranskem, ki pa se jih Milan ne bo mogel udeležiti. Prav v tistih dneh ga čaka betoniranje plošče na njihovem novem hlevu za 25 molznic. In kot se spodobi — na pomoč bodo priskočili tudi člani aktiva.

C. Zaplotnik

kovinotehna
BARVNI TELEVIZORJI GORENJE
DOBAVA TAKOJ
FUŽINAR Jesenice

Pri Kompasu velikopotezno razmišljajo, da naj bi ribenski izletniški dom prerasel v hotel.

Ribnani pričakujejo tisočega

Ribno — Toda tisoči Ribnan ni edina letošnja pridobitev krajevne skupnosti, ki se ob pripravljenosti za delo in samoprispevkih hitro razvija. Na Ribno (z Bodeščami, Koritnim in Selom) je vrgel oko tudi turizem. V turistični sezoni gosti Ribno skupaj s HTP Bled turiste na piknikih. Zanje so uredili poseben prireditveni prostor. Uspehi in pohvale, ki so jih deležni, jih spodbujajo, da paviljonoma in plesišču, ki zdaj tam stojijo, dodajo še druge objekte, privlačne za turiste: morda stojnico spominkov, bife, igrišče . . . Mislili so tudi na teniško igrišče, toda to bo našlo prostor bržkone pri izletniškem domu.

»Slednji je vključen v turistične načrte Kompasa, ki jih menda namerava uresničiti že drugo leto,« pravi tajnik krajevne skupnosti Ribno **Janez Vidic.** »Tam bo privlačna točka za turiste, saj je spodaj struga Save, z nekaj posegi pa nameravajo okolico preurediti tudi v smučišča.

Kljub smeli turistični prihodnosti pa nas tarejo težave, ki bi jih takemu kraju težko pripisali. Kanalizacija se izteka v prvi graben, telefonov je le 14, ob sobotah sem ni pošte, kot bi bili na koncu sveta; odvoz smeti ni v redu; 10 kilometrov ceste moramo vzdrževati z borimi 26 starimi milijoni, gramozna jama nam izpodjeda plodno zemljo; neurja odnašajo leseni selski most; pretesni sta šola in trgovina . . .«

Janez Vidic, tajnik krajevne skupnosti Ribno

Iluzijam o vrtcu so se že davno odpovedali, pa čeprav morajo 5-letni otroci k obveznemu programu hoditi na Bled, v šolo pa znova v Ribno. Malčkov je vsako leto za poln razred. Nič čudnega, saj je tod kar 127 predšolskih otrok. V osnovni šoli jih je 126, od tega 72 v podružnični šoli, ki je postala že davno pretesna. Če jim jo ne bo uspelo kaj kmalu dograditi in povečati, bodo morali tudi učenci do 4. razreda v šolo na Bled.

Podobno je s trgovino, za katero večina Ribnanov meni, da je »za eno figo«. Pa ne postrežba ali založenost, ti dve sta že v redu, toda prostor je tesen, skladišče neprimerno, da o estetskih merilih niti ne govorimo. Ob vsem tem pa trgovina deluje presenetljivo rentabilno, saj mesečno naredi za milijon prometa, v turistični sezoni celo polovico več.

Premika se edino pri telefonu, za katerega so Ribnani zapravili že okroglih 7 milijonov, pa bodo morali še. Potem, ko jim bo akcija uspela, bo v 4 vaseh brnelo 182 telefonov. Krajani bodo za priključek odšteli 70 ali 80 tisočakov. Letos septembra bodo s samoprispevkom dogradili tudi mrliške vežice. Onkraj Save selska pašna skupnost ureja pašnike za 100 krav . . . Skratka, v Ribnem delajo, zato se večkrat tudi upravičeno pridušajo, če kaj ne gre po načrtih.

D. Z. Žlebir

Oživljeni turizem je spodbodel Ribnane, da so uredili prireditveni prostor za turiste. Plesišču in paviljonoma naj bi čez čas dodali še okrepčevalnico in stojnico s spominki.

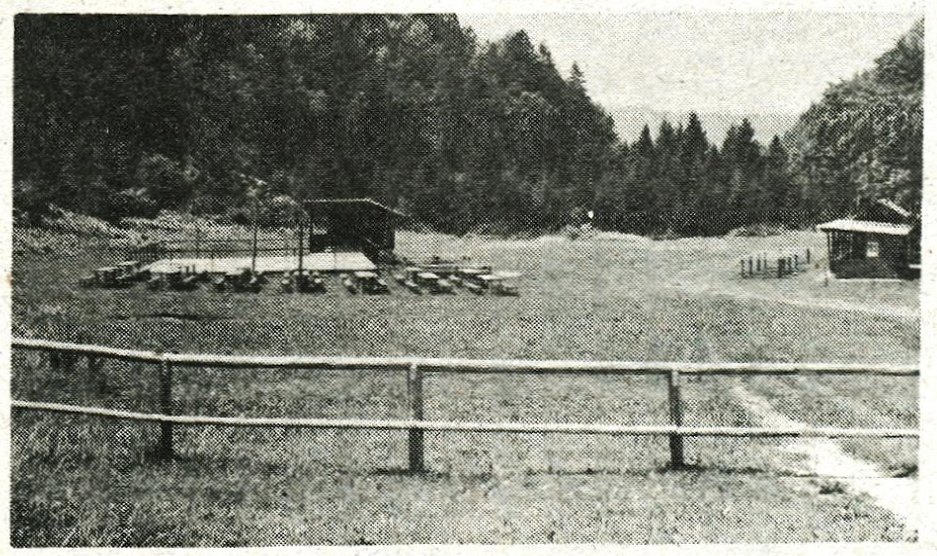

Na Poljški planini se mleko že kisa

Pa res mora biti oskrbnik v kočah dolgčas, če nima nobenega planinca v koči. Recimo Andrej, ki je oskrbnik na Planikini koči na Poljški planini pod Roblekom ali pa nad Begunjami, kakor hočete, je takoj, ko smo se prikazali okrog vogala, popustil sekiro in drva, se široko nasmejal in nas pozdravil, če bomo kaj popili. Čaj, kava, mleko, kavo, pivo, vino, domače žganje, kar hočete, le mleko se mu še ni hotelo skisati. Ja, ja, ljudje so vajeni, da pri njem vedno dobe pošteno latvico kislega mleka, a poglejte to vreme . . .

To je bilo pred štirinajstimi dnevi, ko je bilo še bolj hladno in se poletje kar ni in ni hotelo začeti, zdaj pa planinci, ki prihajajo s Poljške planine že vedo povedati, da ima Andrej kislega mleka kolikor hočete, dobrega, debelega in trdega, da se kar reže in se potem trese v skodelici kot najboljša žolica . . . O, se prileže takšnole mleko, hladno, z debelo smetano. In potem si svež in pri močeh, da si mimogrede na Robleku in Begunjščici ali pa pri Sv. Petru in v dolini.

Lepa planinska koča je na Poljški planini. Kmetje iz Poljč so jo imeli včasih, nekako pred sedmimi leti so jo pa odkupili delavci Planike. Svojo planinsko sekcijo so takrat ustanovili in si zaželeli tudi svojo kočo, da bi imeli kam na svoje hoditi in da bi tudi delavci, ki jim prija gorski zrak, tu lahko preživeli počitnice. Andrej je izvedel za Poljško planino, se zavzel, da so jo dobili, potem so pa v tovarni tudi kar njega postavili čez poletje za oskrbnika.

Same koprive so rasle tod okrog, pripoveduje Andrej, bajta je bila pa tako podrta, da ob dežju nisi imel kam pod streho stopiti. Prvo leto so popravili streho, potem so jo počasi urejali in danes je tu lepa planinska hiša, pol zidana, pol lesena, prijetna in prijazna, da že od daleč vabi. Štiri leta že sprejema planince. Prva leta so bili domači delavci navdušeni nad njo in so pogosto prihajali sem gor na dopust, zdaj pa je, kot bi pozabili nanjo. Mar res vse le na morje sili? se sprašuje Andrej. Pa tak čudovit počitek bi lahko imeli tu gori! Tri sobe ima za oddajo s sedemnajstimi ležišči. A se jih še enkrat toliko lahko »porona«, če je sila, pravi Andrej. Poceni prenočišča ima. 60 dinarjev za planikine delavce in 90 dinarjev za ostale. Le rjuhe mora vsak sam prinesti. Kuha Andrej ne, ker je največkrat sam tu gori, a ima štedilnik in si vsak sam lahko skuha, kar pač prinese s seboj. Čisto do koče se lahko pripelješ z avtom, zato res ni težko pripeljati s seboj za ves teden živeža. Sredi hribov počitnice! In takole poceni! Čudovite izlete lahko delaš s Poljške planine. Na Roblek in Begunjščico, na Preval in naprej na tržiško stran, na Zelenico, na Dobrčo, ali pa na drugo stran pod Stol, na Valvazorja, v Titovo vas, na Smokuško planino ali pa na Sv. Petra nad Begunjami. Kaj bi jim manjkalo tu gori? Zrak je dober, voda zdrava, veselo druščino si pa planinci sami narede. Tudi za družine z majhnimi otroki bi bilo kot nalašč. Za te je Andrej še posebej poskrbel. Skupaj s šestimi kravami, ki je vsaka od drugega gospodarja, je Andrej pripeljal še oslička. Samo za veselje otrok! Potem jim pomaga nanj in malo popelje naokrog. To je vrišča in smeha.

In še neko zanimovost ima Andrej tu v bližini: kakšnih sto metrov nad njegovo kočo raste v gozdu najdebelejša smreka na Gorenjskem. 5,54 metra ima obsega. Zob časa jo je sicer že malo načel, a zanimivost je res. Blejski gozdarji so obljubili, da bodo naredili kažipote do smreke, a zaenkrat je ostalo vse le pri obljubah in Andrej vsakemu posebej pripoveduje in kaže, kje naj si jo ogleda.

Vsak večer Andrej do zadnjega avtobusa, ki pripelje v Begunje, čaka planince. A največkrat ostane sam. Upam, da bo tale zapis le pomagal, da bo Andrejeva koča na Poljški planini odslej polna. Resnično je škoda, da ostaja prazna, zraven si pa ljudje v dolini belimo glavo kam na dopust, da nam ne bodo do golega ogulili kože in žepa . . .

Lepo je posedeti na udobnih klopeh pred kočo na Poljški planini

Andrejev osliček je pravo veselje za najmlajše

Kakšnih sto metrov nad Poljško planino raste v gozdu najdebelejša smreka na Gorenjskem. V obsegu meri 5,54 metra. — Foto: D. Dolenc

Prva ekipa Alpskega letalskega centra Lesce—Bled med izvajanjem skupinskih likovnih skokov. Od leve proti desni: Branko Mirt, Roman Božič (zadaj), Dušan Intihar (spredaj) in Darko Svetina. — Foto: D. Vučković

Državno padalsko prvenstvo v Lescah

Zmagoslavje Bogdana Juga in prve leške ekipe

Lesce — V nedeljo se je na letališču Alpskega letalskega centra Lesce-Bled končalo 32. državno prvenstvo v klasičnih disciplinah (v figurativnih skokih z višine 2000 metrov, v skokih na cilj s 1000 metrov in v skupinskih skokih na cilj z iste višine) ter 2. prvenstvo Jugoslavije v skupinskih lokovnih skokih. Prvenstva se je udeležilo doslej rekordno število tekmovalcev — blizu sto padalcev in padalk iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin, poleg štirih republiških ekip še številne klubske ter posamezniki iz skupno 20 jugoslovanskih klubov. Zunaj konkurence so nastopili gostje iz Celovca, s katerimi leški padalci že več let uspešno sodelujejo.

Po pričakovanju so imeli največ uspeha leški padalci, ki so že desetletje prepričljivo najboljši v državi. V skupinskih likovnih skokih je novi državni prvak prva leška ekipa, za katero so tekmovali Darko Svetina, Dušan Intihar, Branko Mirt in Roman Božič. Ista ekipa je zmagala tudi v skupinskih skokih na cilj, medtem ko je drugo mesto zasedla druga leška ekipa v postavi Iztok Jug, Benjamin Šmid, Roman Pogačar in Janez Šafarič. Enak vrstni red je bil tudi v skupni ekipni razvrstitvi. Med posamezniki je novi državni prvak lanski zmagovalec republiškega prvenstva v Lescah, član ALC Lesce-Bled Bogdan Jug, ki pa je na služenju vojaškega roka v Nišu in je zato tekmoval za ekipo JLA. Jug si je zmago priboril s tretjim mestom v figurativnih skokih in z drugim v skokih na cilj. Drugi v skupni razvrstitvi je bil Benjamin Šmid (ALC II) in tretji letošnji mladinski republiški prvak Iztok Jug (ALC II). Četrti je bil Intihar, šesti Svetina, sedmi in osmi Božič in Mirt (vsi ALC I) in deseti Pogačar (ALC II). V figurativnih skokih je zmagal Branko Mirt pred Iztokom in Bogdanom Jugom, v skokih na cilj pa Roman Božič, ki je v osmih poskusih zgrešil cilj le za pet centimetrov. Drugi je bil Bogdan Jug z osmimi centimetri, tretji in četrti Šmid in Intihar s po 14 centimetri, sedmi Iztok Jug z 18 in deveti Svetina z 22 centimetri. Pri ženskah je bila najuspešnejša Svetlana Simić iz srbske ekipe.

Tekmovanje je v ugodnih vremenskih razmerah odlično izpeljal Alpski letalski center Lesce-Bled, ki ima z organiziranjem podobnih in tudi bolj zahtevnih mednarodnih tekmovanj že obilo izkušenj in je za to tudi edini v državi primerno opremljen. Na letošnjem državnem prvenstvu so prvič doslej uporabljali za merjenje skokov na cilj »elektronsko ničlo« ter sodobni videorekorder, ki je nepogrešljiv sodniški pripomoček pri ocenjevanju figurativnih in skupinskih likovnih skokov.

Najboljše jugoslovanske padalce čaka od 29. avgusta do 9. septembra v francoskem Vichyju letošnje najpomembnejše tekmovanje — svetovno prvenstvo. Čeprav bodo verjetno že v teh dneh dobili nova padala, jih do začetka tekmovanja ne bodo uspeli preskusiti; tekmovali bodo s starimi, kar pa bo zmanjšalo njihove možnosti v boju s svetovnimi mojstri padalskega športa.

C. Zaplotnik

Bogdan Jug — novi državni prvak.

Alpski letalski center Lesce—Bled je bil po osmih letih ponovno organizator državnega padalskega prvenstva. — Foto: C. Z.

Vodja tekmovanja Drago Bunčič — Kenx, »duša in srce« padalske sekcije ALC Lesce—Bled, ob videorekorderju, ki so ga prvič v Jugoslaviji uporabljali na državnem prvenstvu. — Foto: C. Z.

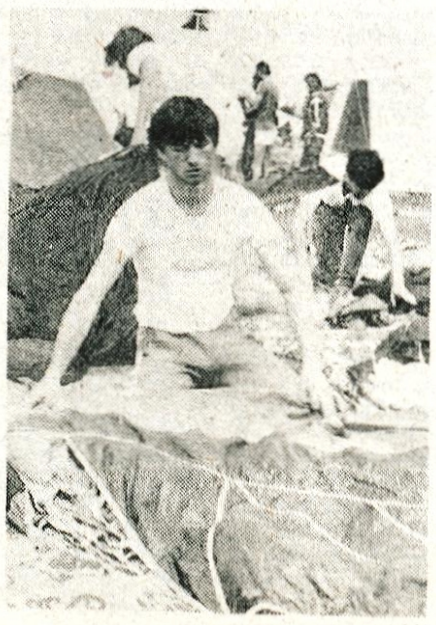

Član prve leške ekipe Darko Svetina med zlaganjem padala. — Foto: C. Z.

Želje iz St. Moritza

Iz St. Moritza v Švici se nam je s kartico oglasil zvesti bralec Martin — Tine Dolenc. Piše:

»Špornikom z Gorenjske, ki bodo nastopili na letnih olimpijskih igrah v Los Angelesu, želim dobro počutje v Ameriki, veliko uspehov in tudi kolajn!«

Da bi se Martinove želje le uresničile! Veseli bi bili vsi.

Med njimi ni strahopetcev

Dvanajst tekmovalcev s padalsko opremo na sebi je poskakalo v notranjost trupa in letalo, last jugoslovanskega vojnega letalstva, se je začelo počasi in vztrajno dvigovati nad leško letališče. Ljudje in predmeti so se nam oddaljevali: radovljiški bloki so postali kot škatlice vžigalic, čolni na Blejskem jezeru kot kopajoče se muhe, polja v okolici letališča kot zaplate na hlačnici . . . Padalci so mirno sedeli na klopeh in na tleh ter nemo zrli v kazalec, ki se je po preletu vsakih stotih metrov višinske razlike premaknil za eno črtico. Še predno je merilnik pokazal, da smo na višini 2500 metrov, je prva četverica padalcev vstala s sedežev, še zadnjič pregledala opremo in se pripravila, da poleti iz letala. Ko je kazalec izmeril 2500 metrov in se je iz kabine zaslišal zvočni signal, so možje odrinili vrata in se zagnali v brezmejni zračni prostor. Po zakonu prostega pada in težnosti so z veliko hitrostjo zdrveli proti zemlji. Štirideset sekund so plavali po zraku, se preprijemali in naposled oblikovali lik, ki je spominjal na zvezdo. Visoko nad letališčem so drug za drugim odprli padalo in se kot pajki, omreženi v niti, varno spustili na tla.

Sedel sem v bližini vrat letala, kajpak privezan z dvema varnostnima pasovoma, in zrl v globino. Ne, naj me še tako prepričujejo, da je padalstvo športna panoga kot vsaka druga — ne bom verjel. Padalstvo je šport za izjemno pogumna dekleta in fante. Med padalci ni strahopetcev. Dobro, razumem tekmovalce, ki se pripravljajo na svoj dvatisoči skok, da jih ni prav nič strah; bolj kot s tem se ubadajo z mislijo, ali jim bo uspelo pristati na ničli, izvesti predpisani program figurativnih skokov . . . Težje si je predstavljati, o čem razmišljajo fantje, ko se prvič znajdejo s padalsko opremo pred odprtimi vrati letala na višini tisoč in več metrov. Kako hitro jim takrat razbija srce . . .

(cz)

Šahovske novice

Mencinger na turnirju v Romuniji — V okviru sodelovanja šahistov leške Murke z romunskimi igralci iz Temišvara je mojster FIDE Vojko Mencinger nastopil na prvem mednarodnem turnirju v tujini, v romunskem mestu Satu Mare, kjer je v konkurenci šestih mednarodnih mojstrov, štirih mojstrov FIDE in dveh mojstrov iz petih držav zasedel peto do šesto mesto. Avgusta letos bosta na mednarodenem turnirju v Temišvaru nastopila še mladinca Grosar in Šimnic iz Radovljice.

Uspeh Tanje Razinger — Na republiškem šahovskem prvenstvu za mladinke v Žalcu je med 12 igralkami zmagala Čavužičeva (Radenska), Tanja Razinger (Murka Lesce) je bila tretja in Irena Ravnik (Jesenice) šesta. Njun uspeh je še toliko večji, ker sta obe še pionirki.

Aljoša Grosar tretji v Sloveniji — V Mariboru se je končalo slovensko šahovsko prvenstvo za mladince, na katerem je nastopilo 48 šahistov, med njimi tudi šesterica z Gorenjske. Zmagal je Ptujčan Brglez pred lanskim prvakom Ciganom. Tretji je bil član Murke iz Lesc Aljoša Grosar, ki se je s tem uvrstil na državno prvenstvo. Šesto in sedmo mesto sta si razdelila Franc Šimnic (ŠD Radovljica) in Aleš Drinovec (ŠS Tomo Zupan — Kranj). Matej Sušnik (ŠK Sava — Kranj) je bil 14., dobro pa sta igrala tudi Zorko in Arzenšek (ŠS Tomo Zupan — Kranj). Uvrstitve treh gorenjskih tekmovalcev med prvo deseterico dokazujejo, da na Gorenjskem dobro skrbijo za mladi šahovski rod.

V. Perović

Alenka Cuderman med olimpijskimi potniki

Na letnih olimpijskih igrah v Los Angelesu bo nastopilo šest gorenjskih športnikov. Poleg plavalcev, bratov Petrič ter kolesarjev Bojana Ropreta, Marka Cudermana in Janeza Lampiča bo v Ameriki nastopila še rokometašica Alenka Cuderman iz Tupalič pri Preddvoru, ki je štiri leta igrala za letos najboljši evropski klub — beograjski Radnički. V tem času je odigrala tudi 38 tekem za državno reprezentanco in dosegla 43 golov. Alenka se je letos naveličala »zdomstva« v Beogradu in čeprav so jo vabili tudi v Črno goro, bo že v prihodnji sezoni spet zaigrala za ljubljansko Olimpijo, ki se je v času njenega nastopanja za Radnički uvrstila v prvo zvezno ligo. (cz)

Aleš Štefe iz Križev in Emil Janc iz Sebenj sta v 13 dneh prekolesarila 2280 kilometrov. — Foto: C. Z.

Po jugoslovanski kolesarski transverzali

S kolesom od Rateč do Gevgelije

20-letni Emil Janc iz Sebenj in dve leti mlajši Aleš Štefe iz Križ sta v trinajstih dneh prekolesarila 2280 kilometrov dolgo jugoslovansko kolesarsko transverzalo.

Sebenje — Prijatelja Emil in Aleš — prvi je zaposlen kot trgovec na športnem oddelku v kranjskem Globusu, drugi je dijak četrtega letnika srednje iskrške šole v Kranju — sta se že lani, ko sta skupaj lezla na Triglav, odločila, da bosta letos preživela počitnice nekoliko drugače. Ker sta oba zagrizena kolesarja, sta bila hitro dogovorjena: prekolesarila bova jugoslovansko kolesarsko transverzalo, pot bratstva in enotnosti, ki vodi skozi številne kraje, kjer je živel in deloval predsednik Tito.

»Ko sem spomladi slekel vojaško obleko, sva se začela z Alešem resno pripravljati za dolgo in naporno pot,« pravi Emil. »Do konca junija sva prekolesarila okrog tisoč kilometrov, pretekla po bližnjih poteh več sto kilometrov in poleg tega še vneto planinarila. Ko sva kondicijo imela na »kupu«, sva se lotila opreme koles. Prijatelj s Kokrice, ki ima s tovrstnimi kolesarskimi izleti že obilo izkušenj, nama je dal več koristnih napotkov. Prtljažnike nama je naredil Graščev Joža s Križev, torbe moj oče Pavle. Zdaj, ko je pot za nama, ju lahko pohvalim — dobro sta opravila delo.«

»Zadnje dni priprav sva se največ pogovarjala o tem, kaj bi vzela s sabo,« dodaja Aleš. »Vedela sva, da bova na strmih klancih vsak odvečni kilogram plačala z znojem. Ko sva prvič zložila opremo, orodje, rezervne dele in oblačila v najini torbi, se je obema sprednji konec kolesa vzdigoval pod težo bremena na zadnjem delu. Tik pred odhodom sva skoraj polovico zmetala ven, a kljub temu sta torbi tehtali po 15 kilogramov. Do Rateč, kamor sva morala po prvi žig kolesarske transverzale, sva se na tovor na zadnjem kolesu že privadila.«

Prvi dan sta prevozila največ — okrog 250 kilometrov. Iz Rateč sta kar zdivjala v Ljubljano, kjer sta vijugala med konji in brhkimi nevestami na tradicionalni kmečki ohceti. Še isti dan sta bila v Novem mestu, kjer sta pri Aleševih sorodnikih zadnjič kulturno prenočila; vse kasnejše noči sta prebila v spalnih vrečah in v tesnem šotoru, ponavadi v kampu ali kar ob cesti. V Kumrovcu sta pritisnila v knjižico tretji žig kolesarske transverzale. Vožnja po Zagrebu, kjer je na tramvajskih tirnicah od vsega najlaže pasti, je bila tudi za njiju, tako kot že za številne kolesarje, trd oreh. V bližini Jastrebarskega sta prvič začutila bolečine v želodcu, ki pa sta jih hitro pregnala s toplo juho z njunega plinskega gorilnika. Na dolg vzpon pred Plitvicami sta se psihološko dobro pripravila; bolj sta bila razočarana, ker sta morala zaradi vetra tudi pri spustu proti Titovi Korenici krepko potiskati pedala. Med vožnjo proti Bosanskemu Petrovcu ju je presenetil deset kilometrov dolg klanec: vsaj desetkrat sta Emil in Aleš že videla njegov konec, a se je vlekel kot kača. »Tabor 2« sta postavila tik pod vrhom 1004 metre visokega Oštrelja, odkoder sta se naslednji dan spustila do Titove pečine v Drvarju. Med vožnjo proti Ključu ju je zajelo deževje; eni nevšečnosti pa se je zvečer pridružila druga: ko sta pripravljala večerjo, se je ponev prevrnila z gorilnika in paprike so se skotalile po šotoru.

»Četrtega julija, na praznični dan, sva nadaljevala vožnjo proti Jajcu, vendar naju je med kolesarjenjem tako zeblo, da sva se ustavila, sezula čevlje in se bosa sprehajala po bolj toplem asfaltu,« pravita Aleš in Emil. »Ko sva zvečer prispela v sarajevski kamp, so naju domačini ogledovali, kot bi se pripeljala s prvovrstnimi hondami. Sarajevo nama je ostalo v neprijetnem spominu: vozniki so neobzirni do kolesarjev, trobijo in jih opozarjajo z rokami. Čeprav je med Sarajevom in Mostarjem domala petsto metrov višinske razlike in sva pričakovala, da naju bo kar odneslo po dolini Neretve, sva morala vseskozi krepko pritiskati na pedala. Naslednja etapa do Dubrovnika in Cavtata je bila najlepša in najkrajša, osvežila sva se v morju in nadaljevala do Titograda, kjer sva spoznala, da so na svetu še dobri ljudje — dva beograjska upokojenca sta naju častila z jedačo in pijačo. Na naslednji postaji, v Morači, sva za borna sendviča in coca coli odštela 450 dinarjev in ob vsem tem nama ni preostalo drugega, da sva se do konca najedla še v bližnjem jagodičevju. Čudovito je bilo kolesarjenje prek Zlatibora do Čačka in Gornjega Milanovca, kjer sva spotoma obiskala še vojaka, soseda in sorodnika Mareta. V enem dnevu sva se pretolkla prek Kosova do Skopja, odkoder sva se po vinski cesti, med nasadi marelic in vinogradi odpeljala do najinega končnega cilja — Gevgelije.«

Naslednji dan sta Emil in Aleš zadovoljna, da je za njima naporna dolga pot, vrgla kolesi na vlak in se odpeljala v Ljubljano. Prijeten in koristen je bil njun dopust, za nameček še poceni. V štirinajstih dneh, v katerih sta doživela veliko zanimivega, sta zapravila vsak po 12 tisoč dinarjev.

C. Zaplotnik

Hokej dobiva nove razsežnosti

Razvoj tudi v drugih republikah — Slovenski klubi se zavzemajo za ligo s šestimi člani — Ponovno za jugoslovanski pokal — Jeseniški hokejist Mustafa Bešič odhaja v Italijo

Ljubljana — Čeprav je poletje in so v središču pozornosti športi, značilni za ta letni čas, tudi hokejski delavci ne mirujejo. Pred nedavnim so se zbrali na skupščini Hokejske zveze Jugoslavije, kjer so ocenili delo v preteklem letu in se dogovorili za nadaljnjo dejavnost. Ugotovili so, da dobiva hokej v Jugoslaviji nove razsežnosti. Gorenjski klubi Jesenice, Kranjska gora, Triglav Kranj in Bled, kakor tudi ostali slovenski bodo slejkoprej dobili nove tekmice v drugih republikah. V Bosni in Hercegovini že načrtujejo nova zimskošportna središča z drsališči, klub ustanavljajo v Prištini, podobne vesti prihajajo tudi iz Makedonije.

K razmahu hokeja pri nas so veliko pripomogle olimpijske igre v Sarajevu in uspehi jugoslovanske članske in mladinske reprezentance. Člani so na olimpijskem turnirju premagali Italijo in prikazali boljšo igro, kot so jo pričakovali dobri poznavalci hokeja. Še bolj so se izkazali mladinci, ki so se brez skupnih priprav in tekem za trening ter ob velikem pomanjkanju denarja obdržali v B ligi.

V prihodnji sezoni bo tekmovalni sistem v državi enak lanskemu. V prvi ligi bo sodelovalo osem klubov, ki bodo najprej igrali vsak z vsakim po dvakrat, prvi štirje nato z vsakim po šestkrat, prva dva pa še v končnici prvenstva na tri zmage. Slovenski klubi, ki se zavzemajo za pocenitev tekmovanja in za izboljšanje kakovosti igre, so že predlagali, da bi v sezoni 1985/86 prva liga štela le šest članov. Po prvem krogu tekmovanja naj bi se štirje najboljši klubi med seboj pomerili osemkrat, najboljša dva pa bi o naslovu prvaka odločila v končnici prvenstva. Peto in šestouvrščena naj bi ob koncu tekmovanja igrala na kvalifikacijah s prvakom obeh drugih lig za prosti mesti v prvi ligi.

Ponovno bodo oživeli tekmovanje za jugoslovanski pokal. Slovenija bo dala dva finalista, prav toliko tudi ostale republike. Finalni turnir bo po svetovnem prvenstvu skupine C.

Starostno mejo za odhod igralcev v tujino so znižali s 30 na 28 let. Mustafu Bešiču, hokejistu Jesenic in kapetanu državne reprezentance, ki je star 23 let, so izjemoma dovolili, da se zaposli v Italiji in zaigra za tamkajšnjega drugoligaša Canazei; kajpak ob pogoju, da bo vedno na voljo zveznemu kapetanu. (cz)

S SODIŠČA

Z nožem zabodel neznanca

B. Sofrić je v Samskem domu v Stražišču lani decembra s kuhinjskem nožem zabodel Ž. Ašanina, ki ga je tedaj prvič videl, oba pa sta bila vinjena

Kranj — Na dve leti zapora je bil ed Temeljnim sodiščem v Kranju sojen 33-letni Brane Sofrić iz Kra-a, ker je 8. decembra lani s kuhinj-m nožem zabodel Žarka Ašanina. Dejanju, za katerega je bil Sofrić sojen — posebno huda telesna po-kodba — je botroval alkohol. Sofrić Ašanin se namreč sploh nista po-la, ko sta se srečala na stopnicah samskega doma v Stražišču. Sofrić je tistega dne odšel od doma, da bi nabrusil tri kuhinjske nože, srečal je prijatelja. Zavila sta na požirek, ki pa jih je bilo potem še več, tako da je bil proti večeru že precej vinjen. Doma zvečer ni bilo nikogar, tako da brez ključev ni mogel v stanovanje. Napotil se je zato v samski dom v Stražišču, kjer pa tudi ni bilo osebe, ki jo je nameraval obiskati. Ko je stal pri vratarju, je mimo prišel, tudi ne najbolj trezen, Žarko Ašanin, ki je nameraval k svoji družini. Po stopnicah navzgor je izgubil cigarete, na kar ga je Sofrić opozoril in poklical nazaj. Očitno je prav tako vinjeni Ašanin nekaj rekel, kar je Sofrić razumel kot žalitev. Ašanin je pred sodiščem sicer povedal, da je prišel nazaj k Sofriću, ker je mislil, da ga Sofrić prosi, naj zanj pokliče kakšno žensko. Kakorkoli že, Sofrić je razumel vse kaj drugega in ko se mu je Ašanin približal, ga je za vogalom zabodel s 17,5 cm dolgim nožem v trebuh. To je opazil vratar samskega doma, ki je takoj poklical reševalce, da so poskrbeli za ranjenca. Sofrić pa je odšel domov, kjer so ga kasneje odkrili miličniki.

Sofrić se je pred sodiščem zagovarjal, da ga je Ašanin napadel in da se je zato branil, vendar pa je sodišče na podlagi izjav prič in drugih dokazov ugotovilo, da za to ni imel vzroka. Med olajševalnimi okoliščinami je sodišče upoštevalo njegovo priznanje in pa skrb za družino, ni pa seveda moglo mimo tega, da je Sofrič že bil kaznovan in da je pri dejanju izstopala njegova agresivnost. Sodba še ni pravnomočna.

Avtocisterna zapeljala s ceste

Kranj — Na denarno kazen ,000 din in prepoved vožnje motor-ega vozila C in E kategorije za mesece je bil obsojen 29-letni Mi-n Hrnčič iz Ljubljane.

Hrnčič je junija 1982 peljal tovorni tomobil znamke Mercedes — av-cisterno od Jezerskega proti Kra-u. Tega dne je bil Hrnčič, ki je za-slen pri Petrolu Avtopark Ljublja-a, sicer prost, zato je prisedel k pri-telju, ki je imel vožnjo; peljal je namreč bencin na Jezersko. Tam sta ncin iztočila, šla na kosilo in popi-pri tem tudi nekaj brizgancev. znik avtocisterne Stane Tomše se slabo počutil, zato je celo predla-l, naj bi na Jezerskem prenočila. ndar pa je imel Hrnčič v Ljubljani enek, zato je predlagal, da bi kar peljal nazaj. Pred temeljnim so-ščem v Kranju je povedal, da se je vožnjo čutil dovolj sposobnega, to je tudi Tomše pristal, da mu od-pi vozniški sedež. Očitno pa le ni tako, kot se je zdelo Hrnčiču, saj pred naseljem Tupaliče avtoci-rno zaneslo z desnimi kolesi na kino, po nekaj več kot 58 metrih e vožnje pa je zapeljal še bolj v no s ceste. Vozilo je zdrsnilo po gu proti Kokri in obtičalo 7 me-v pod cesto med drevjem. V ne-či je bil sopotnik Stane Tomše, ki je pred tem v vozilu zadremal, hudo ranjen, na vozilu pa je nastalo za 450.000 din škode.

Hrnčič se je sicer zagovarjal, da je pred tem srečeval avtomobil, zaradi česar se je ustrašil. Menil je, da se ne bi mogla srečati, in je zapeljal v desno. Vendar pa takega avtomobila ni bilo mogoče izslediti, četudi so ga takoj po nesreči miličniki iskali. Pač pa je voznik tovornjaka, ki se je še pred nesrečo srečal z avtocisterno, povedal, da je voznik avtocisterne vozil dokaj hitro in po sredini vozišča. Kasneje je izvedenec tudi ugotovil, da je bil krmilni mehanizem brezhiben, prav tako zavore. Sodišče se je zato prepričalo, da je do nezgode prišlo izključno zaradi vožnje Hrnčiča, ki je imel še štiri ure po nezgodi, ob odvzemu krvi, v njej 1,17 promile alkohola, sopotnik pa prav tako ni bil trezen. Hrnčič sicer ni prej vedel, da bo peljal prav on nazaj, vendar pa je kot poklicni voznik dobro vedel, da vinjen za volan ne sme.

Sodišče se je zaradi tega, ker je Hrnčič sicer dober delavec, ki ni bil še nikoli kaznovan, odločilo za omiljeno kazen, za denarno in ne zaporno. Ker pa se je nezgoda pripetila zaradi vinjenosti, se je sodišče odločilo tudi za varnostni ukrep — prepoved vožnje motornega vozila C in E kategorije za 4 mesece.

Nenadoma zavil v levo

Kranj — Pred Temeljnim sodiščem v Kranju je bil zaradi prometne nezgode 29-letni Radiša Matovič obsojen na plačilo denarne kazni v višini 22.000 din, sodišče pa je izreklo tudi varnostni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila B kategorije za pol leta.

Nesreča se je pripetila marca lani v večernem času. Matovič je vozil zastavo 101 po magistralni cesti od Bistrice proti Podtaboru. Cesta je bila suha, avtomobili so imeli prižgane kratke luči. V blagem desnem ovinku pred naseljem Kovor se je Matoviču zazdelo, da iz nasprotne strani vozeči avtomobil zastava 750 vozi cikcak, prestrašil se je in zapeljal v levo ter tako čelno trčil v nasproti vozeči avtomobil Matjaža Novaka.

Pred Matovičem je vozil v isti smeri voznik Milenko Bezarevič, ki pa ni opazil, da bi fičko iz nasprotne smeri vozil cikcak ali vsaj tako, da bi imel občutek, da se je treba temu avtomobilu umikati. Pred sodiščem je povedal, da je fičko sicer vozil blizu sredinske črte, vendar pa čez sredino na nasprotni vozni pas nikakor ni zapeljal. Tudi ni videl, da bi voznik Matovič dal smerni kazalec ter ga nameraval tik pred nezgodo prehiteti.

Sodišče se je na podlagi pričevanj in materialnih dokazov prepričalo, da je za trčenje, do katerega je prišlo na voznem pasu, po katerem je vozil voznik Novak, kriv Radiša Matovič. Zavil je v levo na nasprotni vozni pas, čeprav ni bilo za to potrebe. Če bi voznik Novak v resnici vozil cikcak, potem bi po vsej verjetnosti najprej trčil v avtomobil, ki je vozil pred Matovičem. V nezgodi je bil voznik Novak huje ranjen, ranjena pa sta bila tudi njegova sopotnika.

Sodišče je upoštevalo vrsto olajševalnih okoliščin, predvsem to, da Matovič doslej ni bil kaznovan niti obravnavan pri sodniku za prekrške zaradi cestno prometnih kršitev. Odmerilo mu je denarno kazen v višini 22.000 din. Za varnostni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila za pol leta pa se je sodišče odločilo zaradi njegovega ravnanja, ko je na cesti, ki jo je sicer dobro poznal, odvil na nasprotni pas, čeprav ni imel razloga, da se je tako prestrašil. Takšno ravnanje je za voznika, ki že ima dokajšnje vozniške izkušnje, vse prej kot varno.

Za večjo prometno varnost

Motoristi in kolesarji

Nesreče motoristov in kolesarjev so v poletnih mesecih, ko je za te vrste vozila sicer najugodnejša sezona, dokaj pogoste. Zato kaže opozoriti na nekatere najpogostejše vzroke takšnih nesreč: prevelika hitrost, neupoštevanje prednosti ter neizkušenost. Skupni imenovalec za večino vzrokov je neprevidnost. Da bi motoristi in kolesarji kar najbolj varno vozili v prometu, je treba:

— spoštovati prometne predpise;
— motoristi morajo imeti tudi podnevi prižgane kratke luči;
— motoristi in njihovi sopotniki morajo imeti med vožnjo zaščitne čelade;
— motoristi naj bi imeli seveda še zaščitne rokavice, očala ter z vpadljivimi oznakami »okrašeno« zaščitno obleko;
— vozniki, posebno pa motoristi bi morali vedeti, da ceste niso dirkališče in poligon za preizkušanje veščin ter moči motorjev;
— ne bi kazalo pozabiti, da so kolesarji in motoristi med šibkejšimi udeleženci v prometu, zato že ob vsaki lahko tudi najmanjši napaki na cesti doživijo kaj hude posledice;
— sopotniki in tovor ne bi smeli biti ovira pri vožnji, še posebej pa to velja takrat, kadar vozilo, naj bo motor ali kolo, ni prirejeno tudi za sopotnika;
— vožnje brez izpita, brez registracije, s slabim znanjem ali celo pod vplivom alkohola se navadno ne končajo posebno srečno.

Mrak

Gorenjska nočna kronika

RAZOČARANI NAD UGLEDNIMI GOSTI

V blejskem hotelu Jelovica so zalotili par iz Beograda, ki je pri njih prenočeval, kako tlači v kovčke hotelske brisače. Ugledna gosta so zaslišali in preiskali njun avto. In glej! Našli so še vse kaj drugega kot le brisače.

TRIKOTNIK

Bili so mož, žena in hišni prijatelj. Prejšnji teden pa sta jo žena in hišni prijatelj pobrisala. Mož je neutolažljiv. Pa ne zaradi pobegle žene. Zaradi denarja, ki ga mu je odnesla. Kranjskogorski miličniki sočustvujejo z njim.

KOKOŠNJAK — JABOLKO SPORA

Ljubenčana sta že dolgo sprta zaradi kokošnjaka, ki stoji na meji med njunima posestvoma. Zadnjič sta si grozeče stopila nasproti z nevarnim poljskim orodjem, da bi slednjič obračunala. Toda orodja nista uspela uporabiti, ker so jima to preprečili miličniki. Obračun sta morala preložiti.

SPODOBNOST PA TAKA

Kopalci na kopališču v Kranju so se zadnjič hudo zgražali. Eden od kopalcev je bil namreč pijan, pa si je privoščil povsem oblečen skakati v vodo. Nemoralnež! Odpeljali so ga na postajo milice, kjer so mu zabičali, naj bo v prihodnje bolj spodoben.

TRDOBUČNEŽ UDARIL SODELAVCA

Delavca, ki začasno bivata v barakah v Naklem, sta se neke noči stepla. Prvi, ki je bil precej trde glave, je z njo zadel drugega v nos. Ta je tako krvavel, da ni vedel, ali naj pokliče milico ali kar rešilca.

NEPRESPANA NOČ IN UKRADENI ČEVLJI

Ne le da Jeseničan iz Tavčarjeve ulice vso noč ni mogel spati, ker sta dva moška razgrajala po hodniku, temveč sta ga rogovileža tudi oškodovala. Zjutraj namreč pred vrati ni več našel svojih čevljev. Prihodnjič jih bo raje zaklenil v omaro.

VES POLOMLJEN

Ker je Jeseničan mlatil ženo, so ga čez noč pridržali na milici. Tam so ugotovili, da ima možak zlomljeno nogo. Sumili so že, da morda ni bila žena žrtev pretepa, temveč on. Vendar je priznal, da je nogo zlomil popoldne doma na vrtu, ko je v coklah tekel za otrokom.

OBNEMOGEL NA PARKIRIŠČU

Pred prodajalno Merkator v Tržiču je pijan obnemogel domačin, ki je ves dan čez mero pil. Utrujen je legel kar na parkirišče. Miličniki so ga prijeli in mu na postaji milice ponudili drugo, udobnejše ležišče.

NESREČE

UMRL V BOLNIŠNICI

Ljubljana — Na Zgornjem Brniku se je 1. julija zgodila prometna nesreča, ko je voznik osebnega avtomobila Stanislav Grmek iz Pšenične police trčil v hišo. V petek, 20. julija, je ponesrečenec umrl za posledicami prometne nesreče v ljubljanskem Kliničnem centru.

AVTO SE JE PREVRNIL

Log — Tri osebe so bile ranjene v prometni nesreči, ki se je v petek, 20. julija, pripetila med Logom in Gozdom Martuljkom. Voznika osebnega avtomobila 53-letnega Janeza Rozmana je v ovinku zaneslo, avto se je prevrnil na levi bok, v njem pa so bili ranjeni: 48-letna Jožica Smrke z Jesenic, 35-letni Dine Tasković in 55-letni Cvetko Stojilković, oba iz Bora.

KOLESAR ZAPELJAL NA DRUGO STRAN CESTE

Spodnja Bela — V soboto, 21. julija, se je na Spodnji Beli ponesrečil kolesar Vili Savernik, star 43 let iz Kranja. Pri odcepu za Trstenik je nenadoma zapeljal na drugo stran ceste. Nasproti je tedaj pripeljala z osebnim avtomobilom Marija Šmajd, stara 42 let, iz Predoselj. Čeprav je zavirala in se umikala desno, trčenja ni uspela preprečiti. Severnik se je čelno zaletel v avto in nato padel po cesti, kjer je obležal hudo ranjen.

TRAKTOR ZDRSNIL PO POBOČJU

Krnica — 50-letni Štefan Rožič z Višelnice se je v nedeljo, 22. julija, s traktorjem, na katerega je imel pripeto prikolico, peljal od gostilne Anžek proti naselju počitniških hišic na Zatrniku. Nasproti mu je pripeljal voznik osebnega avtomobila Zvonimir Žalar, star 52 let, iz Ljubljane. Ta je ustavil in ob skrajnem desnem robu ceste čakal, da bi traktorist odpeljal mimo. Traktor pa je z desnim kolesom zapeljal preveč s ceste, zašel na strmo pobočje in se prevrnil kakih 6 metrov pod cesto. Med prevračanjem je Rožič padel s traktorja in se hudo ranil.

D. Ž.

Utonil v Volščici

Hotavlje — 79-letni Bogomir Brejc iz Hotavelj je v soboto, 21. julija, ob potoku Volščici pešačil proti domu. Nenadoma mu je spodrsnilo, padel je v potok in z glavo udaril v kamen. Omotičen je obležal z glavo v vodi in se zadušil.

zavaruje triglav

Varna hoja v gore

Osnovna pravila planinarjenja

Ko se planinec opremi in odpravi na pot, mora tudi vedeti, kako in kje bo hodil. Dobro je, da pozna osnove hoje v gore, da se nauči hoje po nadelanih in markiranih poteh ter brezpotju v kopnih razmerah, da se privadi hoji po zasneženih gorah, da zna uporabljati vrv in da ve vse o bivanju v naravi. Zato bomo nekaj sestavkov posvetili tem vprašanjem.

Če skušamo najprej odgovoriti na vprašanje, kaj je sploh planinarjenje, lahko na kratko zapišemo, da je to hoja po ravnem, vzpenjanje in sestopanje. Čeprav gre za osnovne elemente človekovega gibanja, pa se mora telesna zgradba planinca prilagoditi svojstveno oblikovanemu terenu in se privaditi nekaterim posebnim zahtevam, kot so občutek za ravnotežje, stabilnost, zanesljivost koraka in podobno.

Hoja po gorah naj bo **lahkotna**, **enakomerna** in — če je le mogoče — **brez odvečnih gibov**. Pri hoji se gornik najprej opre na peto, stopi na stopalo in se nato odrine s prsti. Stopala postavlja vzporedno, korak pa naj ne bo predolg. **Drža telesa** se ravna **po nagibu terena**, po katerem hodi; odvisna je tudi od tega, ali je na pobočju trava, grušč, skala, sneg ali led, saj vsaka od teh oblik gorskega sveta zahteva svojo tehniko napredovanja.

Pri hoji po valovitem planinskem svetu telo vzravna in rahlo sklanja naprej, noge v kolenih pa rahlo skrži, tako da pada težišče telesa v oporno ploskev, ki jo sestavljajo čevlji. Dokler le gre, hodi tako, da s čevlji stopa na vso površino podplata, ker s tem varčuje moči. **V strmih pogojih** išče za vsak korak kar se da raven odstavek; nožne mišice so namreč izredno obremenjene, če se podplat čevlja ne opira na vso površino, še posebej ob nošenju polnega nahrbtnika. **Pri vzponu** je telo rahlo sklonjeno naprej. Ritem korakov naj bo enakomeren, na položnih delih poti pa so lahko koraki daljši kot v strmini. **Pri sestopanju** je telo vzravnano oziroma komaj opazno sklonjeno naprej; tudi kolena so potisnjena naprej. Pri vsakem koraku mora planinec polagati na tla vso površino podplata. Obraz in konice čevljev so obrnjeni v dolino. Zelo važno je, da pri slehernem koraku prenaša vso težo na stopala, sicer mu bo stopalo prej ali slej zdrsnilo.

Hitrost hoje je odvisna od konfiguracije terena, velikosti skupine in telesne pripravljenosti planincev. Praksa dokazuje, da na ravnem prehodi skupina 3,5—4 km na uro, posameznik pa približno 5 km; v razmeroma strmem svetu skupina premaga v 1 uri okrog 300 m višine, posameznik pa še dodatnih 100 m; skupina sestopi v uri za okrog 450 metrov višine, posameznik pa za približno 800 m. **Dihanje** mora biti **umirjeno** in **ustrezno hitrosti hoje**; zasoplost opozarja, da se je planinec preveč zapodil v strmino. Primeren ritem hoje je 25—28 parnih korakov na minuto, vendar hitrost hoje vselej skupina uravnava po najšibkejšem udeležencu, ki hodi takoj za vodnikom. **Med vzponom** planinec **ne govori** po nepotrebnem, da ne obremenjuje dodatno pljuč. **Telesnih sil** nikoli **ne izčrpa** do kraja, saj jih bo potreboval tudi za sestop, iskanje izgubljene poti, pomoč pri reševanju in še kaj.

Izbira cilja in smeri hoje je odvisna od sposobnosti in značaja planinca; po eni strani nanjo vplivajo osebni dejavniki, po drugi pa tudi vremenske in terenske razmere. Kadar planinec ugotovi, da so razmere na gori drugačne od načrtovanih, ali kot je nanje pripravljen, mora priti do veljave trezna odločitev in nato umik; **trmoglavost** je lahko usodna. Pravilna **razporeditev počitkov**, ki je odvisna od obiskovalca in razmer na gori, **prispeva k ohranjanju moči**. Po prvih 10 do 15 minutah hoje se je treba toliko ustaviti, da lahko vsi odložejo topla oblačila. **Prvi oddih** je priporočljiv **po dveh urah** hoje; v istih časovnih presledkih naj se vrstè tudi naslednji odmori, ki trajajo 20 do 30 minut in dajejo možnost za okrepčilo s hrano in pijačo. **Počivališče** gornik poišče v **zavetrnih legah**; vseeno se med postankom toplo obleče. **Vodnik** med počitkom **seznani** udeležence izleta **s pomanjkljivostmi** pri rabi opreme, **nadaljnjim potekom poti** in podobnim, pojasni pa jim lahko tudi razgled in pred odhodom opozori na potrebo po ohranjanju čiste narave.

S. Saje

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj
vas seznanja

Škodo po toči se lahko ublaži

Tudi zavarovalstvo je vključeno v obrambo pred točo

V poletnih mesecih kaj rada preseneti toča. Pred dobrimi štirinajstimi dnevi je naredila precej škode na goriškem območju. Na Gorenjskem je za zdaj na srečo še ni bilo. Precej škode pa je na Gorenjskem naredila toča 1979. leta.

Do takrat so bili v primerih, ko je toča povzročala škodo na posevkih, kmetovalci deležni občasnih olajšav. Po letu 1979 pa se je izvršni svet kranjske občinske skupščine odločil, da prek sklada za intervencije v kmetijstvu skupaj z zavarovalnico organizirano zaščiti oziroma zavaruje posevke tudi v zasebnem sektorju pred točo.

Danes so poznane tri kategorije zavarovanja posevkov: pred spomladansko pozebo, pred točo in pred škodo, ki jo je le-ta povzročila na kvaliteti. Seveda bi bilo idealno, da bi se proti pozebi, toči in škodi po njej lahko branili, ne pa le zgolj zavarovali posevke. Idealne in učinkovite obrambe na tem področju danes še ne poznamo. Ponekod se proti pozebi borijo s škropljenjem, proti toči pa z raketami. Vendar oba načina nista 100 odstotno zanesljiva.

Od letos sta kranjska in škofjeloška občina vključeni v sistem raketne obrambe proti toči. Sedež centra tovrstne obrambe je na Lisci. Tudi Zavarovalna skupnost Triglav Gorenjska območna skupnost Kranj se je s sredstvi iz preventivnih skladov s kreditiranjem opreme in materiala vključila v tovrstno obrambo. Kljub tovrstni obrambi pa se še vedno rado zgodi, da toča preseneti. Zato je še najbolj zanesljiva obramba, ki škodo vsaj ublaži, zavarovanje.

Do 1979. leta je bilo na Gorenjskem v zasebnem sektorju zavarovanih okrog 120 hektarov kmetijskih površin. Do danes se je zavarovanje povečalo za 10 krat, saj je zavarovanih že prek 1000 hektarov; predvsem v kranjski in deloma v škofjeloški ter tržiški občini. Zanimivo je na primer, da v jeseniški in radovljiški občini kmetovalci tovrstnega zavarovanja pred točo ali pozebo ne sklepajo. V družbenem sektorju pa so proti toči zavarovane vse površine (žitarice in krmne rastline) na Gorenjskem. Zavarovana sta tudi oba sadovnjaka: Preddvor in Resje pri Podvinu. Dokaj redna pa so tudi zavarovanja proti pozebi.

Po uvedbi množičnega zavarovanja kmetijskih površin v zasebnem sektorju v kranjski občini 1979. leta je na Gorenjskem toča naredila precej škode 1982. leta. Takrat je Gorenjska območna skupnost Kranj zabeležila okrog 600 škodnih primerov na 700 hektarih površin. V zasebnem sektorju je bilo izplačanih za 8,5 milijona novih dinarjev odškodnin, v družbenem pa za 6,5 milijona dinarjev; skupaj torej kar 15 milijonov dinarjev. Zanimivo je na primer, da je bilo takrat v zasebnem sektorju zbranih kar za 10 krat manj premij kot pa je znašala škoda.

Letos sklad za pospeševanje kmetijstva v kranjski občini prispeva za zavarovanje pšenice 80 odstotkov k zavarovalni premiji, za ostale posevke pa 40 odstotkov. Seveda sklad prispeva k zavarovalni premiji le v primeru, če se kmetovalec odloči za zavarovanje posevkov. Pomembno pri tem pa je vsekakor, da so v kranjski občini to sistemsko uredili. To je tudi razlog, da je zavarovanje posevkov v zasebnem sektorju dokaj dobro pokrito le na območju kranjske (deloma še na območju škofjeloške in tržiške) občine. V zgornjem koncu Gorenjske, na območju radovljiške in jeseniške občine, pa tovrstnega zavarovanja v zasebnem sektorju skorajda ni.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Na Koroškem v Borovljah (Ferlach), Klagenfurter strasse 15, je odprta nova specializirana trgovina priznane tovarne barv in lakov iz Beljaka, (pleskarski in malarski material, zaščita lesa in kovine, lepila, avtolaki in pribor).
Nudimo: OB PREDLOŽITVI OGLASA PO EXPORTNIH CENAH ŠE 10 % POPUSTA.

henelit
Lackfabrik
Seebacher Allee 42
A-9500 Villach

EISEN SPÖCK
9170 FERLACH, BOROVLJE
HAUPTPLATZ 13
tel. 9943-4227-3249
EISENRING

Nudimo vam:

STIHL motorne žage, HUSQUARNA motorne žage, verige za vse motorne žage, GRUNDFOS črpalke, vodovodne cevi,
PPR kabel 2×1,5 2×2,5 3×1,5 3×2,5 PGP kabel, bakrena pločevina, pocinkana pločevina, ražnje, opremo za taborjenje

Imamo zastopstvo in prodajo električnega ročnega orodja firm:
BOSCH, MAKITA, BLACK and DECKER
in sicer za:
vrtalne stroje, kotne brusilke, luknjarice, ročne krožne žage, verižne žage, motorne žage, skobelnike, . . .

Znani smo po nizkih cenah.
Govorimo slovensko.

inštalacije ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja vabi k sodelovanju

VEČ DELAVK
za enostavna ročna dela v proizvodnji.

Kandidatke morajo izpolnjevati splošne pogoje. Nudimo dobre delovne pogoje.
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in z dvomesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:
DO Inštalacije Škofja Loka, Kidričeva 55. O izbiri boste obveščeni v 15 dneh po sklepu, da ste sprejeti v delovno razmerje.

Lth

LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV
n. sol. o.
ŠKOFJA LOKA

Razpisna komisija na podlagi sklepa DS TOZD in določil 130. člena statuta TOZD objavlja razpis za opravljanje del in nalog

DIREKTORJA
TOZD VZDRŽEVANJE

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
da so državljani SFRJ in izpolnjujejo pogoje določene z zakoni, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi,
da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo ustrezne smeri,
da imajo 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih oziroma opravilih.

Izbrani kandidat bo moral predložiti program razvoja TOZD in sicer v 6 mesecih po imenovanju.

Delavec bo izbran za 4 leta.

Pismene prijave z ustreznimi dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na kadrovsko-socialno službo DO Škofja Loka, Kidričeva 66, z oznako »za razpisno komisijo« — O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sklepu DS TOZD.

DVAKRAT TEDENSKO PRI VAS — GORENJSKI POLTEDNIK GLAS

MALI OGLASI
tel.: 27-960
PRODAM

Prodam 10 m' opaža, dvakrat barvanega s sadolinsom (štev. 4—oreh) in 20 kg belega cementa. Svoljšak, Virmaše 1, Škofja Loka.

Prodam KRAVO po izbiri. Sp. Brnik 20, Cerklje 8804

Prodam TRAKTORSKE VILE za seno. Lahovče 57, Cerklje 8805

Prodam 5 mesecev brejo KRAVO, Jelovčan, Čabrače 5, Gorenja vas 8806

Ugodno prodam JADRNICO elan — zeta. Telefon 064/60-982 po 19. uri 8807

Prodam ŠTEDILNIK küppersbusch za centralno ogrevanje, 14.000 kcal in trajnožarečo PEČ, znamke küppersbusch. Ivo Trebar, Benedikova 40, Kranj—Stražišče 8808

Prodam KITARO palma in 80-basno klavirsko HARMONIKO violeta DL. Ogled vsak dan od 17. ure dalje. Robi Hrestak, Oldhamska 1, Kranj 8809

Prodam 7 tednov staro TELIČKO. Anton Kokalj, Sr. Bitnje 19 8810

Prodam novo športno KOLO. Telefon 47-022 8811

Prodam KOMPRESOR. Andrej Zelnik, Orehovlje 3, Kranj 8812

Prodam PHILIPS D 8534 portabel, AVTORADIO sharp RG-375 HB avtorevers in WALKMAN TCS-310 sony, vse stereo. Informacije po tel. 064/24-733 dopoldan 8813

Prodam žensko POROČNO OBLEKO št. 42. Češnjevek 32, Cerklje 8814

Ugodno prodam eno leto rabljeno SPALNICO. Informacije: Kranj, Jezerska c. 126 ali 128 8815

KUHINJO marles, z vgrajenim štedilnikom in hladilnikom, prodam. Švigelj-Demšar Nada, Deteljica 2, Tržič 8816

Prodam 400 kosov strešne OPEKE vesna — Novo mesto. Pot na Jošta 33, Kranj 8817

Prodam 50 kosov (50 kv. m) KOMBI PLOŠČ, debeline 5 cm. Ljubno 65 8818

Ugodno prodam malo rabljena OKNA in VRATA. Mlaka 60, Kranj 8819

RIBEZ, črn in rdeč, prodajamo vsak dan od 15. do 21. ure. Kranj, C. 1. maja 4, tel. 21-582 8820

Prodam štirinajst dni staro TELIČKO. Zor, Visoko 24, Šenčur 8821

Prodam manjšo SLAMOREZNICO z enofaznim motorjem, suhe jesenove DESKE in PLOHE, domače ŽGANJE in Z-750, letnik 1969. Meglič, Leše 7, Tržič 8822

ČOLN — kliček s komandami, 380-litrsko SKRINJO LTH, malo rabljeno, prodam. Polde Mezeg, Cirilova 16/A, Kranj—Orehek 8823

Prodam 3 dni staro ŽENSKO KOLO, znamke partizan, še v garanciji in po stari ceni. Danijel Šmid, Zali log 36, Železniki 8824

Prodam 100 m PPR 3×1,5 in 30 m 2×1,5, 13 betonskih VOGALNIKOV. Miran Markič, Zg. Duplje 16 8825

Ugodno prodam nov MIZARSKI STROJ na 5 operacij. Telefon 74-078 (064) 8826

Prodam ŠTEDILNIK küppersbusch, kombiniran ŠTEDILNIK (2 plin, 4 elektrika), dvojno POMIVALNO KORITO z odcejalnikom in dvižna garažna VRATA LIP. Radovljica, tel. 75-815 8827

Prodam MOTORNO ŽAGO stihl 50, dobro ohranjeno. Kocjanc, Podjelje 7, Srednja vas v Bohinju 8828

Prodam PEČ za centralno stadler, 30.000 kcal in traktorski NAKLADALNI DROG za les. Kurirska pot 7, Kranj—Primskovo 8829

Prodam rabljen, dobro ohranjen PRALNI STROJ, veliko mizo in 6 stolov. Telefon 62-612 8830

Ugodno prodam 80-litrski BOJLER, straniščno školjko, kotliček za vodo, bide in umivalnik. Vse je nerabljeno. Brane Noč, Tavčarjeva 8, Jesenice 8831

Prodam rabljen, 90-litrski HIDROFOR. Telefon 69-760 dopoldan 8832

Prodam bakrene odtočne CEVI, premera 100 mm. Telefon v oglasnem oddelku. 8833

Prodamo nerjaveče KORITO, velikosti 150×40×60 cm; bidermayer SEDEŽNO GARNITURO (klop, štiri fotelji, miza, ogledalo). Interesente vabimo, da si ogledajo artikle na Gorenjski turistični zvezi Kranj, Koroška 27 8834

Prodam 120-litrski AKVARIJ, cena po dogovoru. Telefon 57-030 8860

Prodam staro diatonično HARMONIKO, firme lubas. Roman Dolenc, Vinharje 8, Poljane 8861

kovinotehna
BARVNI TELEVIZORJI GORENJE
DOBAVA TAKOJ
FUŽINAR Jesenice

Tiskarna in kartonaža
GORENJSKI TISK, n. sol. o.
Kranj, Moše Pijadeja 1

Delavski svet delovne organizacije
razpisuje v skladu s statutom delovne organizacije dela in naloge

ČLANA POSLOVODNEGA ODBORA ZA TEHNIČNO PODROČJE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: imeti mora visoko šolsko izobrazbo z grafično predizobrazbo in 3 leta delovnih izkušenj ali višjo šolsko izobrazbo z grafično predizobrazbo in 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših delovnih nalogah.

ČLANA POSLOVODNEGA ODBORA ZA PLANSKO RAZVOJNO PODROČJE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: imeti mora visoko šolsko izobrazbo grafične, ekonomske ali organizacijske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali višješolsko izobrazbo grafične, ekonomske ali organizacijske smeri in 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših delovnih nalogah.

Kandidati morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:
— obvladati morajo nemški ali angleški jezik,
— izpolnjevati morajo pogoje, ki jih za poslovodne delavce določa družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj,
— ne smejo biti kaznovani ali v kazenskem postopku po 511. členu zakona o združenem delu.

Mandat članov poslovodnega odbora v smislu statuta delovne organizacije traja 4 leta.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo priporočeno na naslov:
Tiskarna in kartonaža Gorenjski tisk, n. sol. o., Kranj, Moše Pijadeja 1 — tajništvo — za razpisno komisijo 500.

O izidu razpisa bomo prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku razpisnega roka.

Prodam 20 do 100 kg težke PRAŠIČE mesec dni stare PETELINČKE, beza dopitanje. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 8769

Prodam novo MOTORNO ŽAGO husqvarna. Telefon 75-967 8858

Prodam mlado, brejo KRAVO simentalko, po izbiri. Voklo 31, Šenčur 8859

KUPIM

Kupim 1000 kg omlačene, nerazrezane SLAME. Šubic, Titov trg 14, Šk. Loka, tel.: 61-000 8275

VOZILA

Od ZASTAVE 750 motor z menjalnikom, od ZASTAVE 101 motor, 4 vrata Z-101 — pokrov motorja, poceni prodam. Lojze Jenko, Godešič 30, Škofja Loka 8624

Prodam MOTOR MZ 250, Kranj, Cankarjeva 3 8634

Prodam ZASTAVO 101 confort, letnik 1981. Anton Rozman, Britof 220/E 8639

Prodam TOMOS automatic. Naslov v oglasnem oddelku. 8660

Prodam novo TOVORNO PRIKOLIČKO za osebni avto. Dvorje 87, Cerklje 8835

Prodam MINI MORIS. Iztok Snedic, Partizanska pot 12/A, Kokrica—Kranj 8836

inles garažna vrata

DOM UČENCEV ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

SNAŽILKE

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

OD 17.400 din.
Delo je v dopoldanskem času.

Kandidatke naj prijave oddajo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Dom učencev Škofja Loka, Podlubnik 1 a, Škofja Loka.

O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po končanem razpisu.

Prodam ZASTAVO 750 LE, letnik 1983. Mlaka 104, Kranj, tel.: 26-078 8273

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1975. Tone Smolej, Vodnikova 4, Lesce 8274

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1977, registrirano do marca 1985. Sora 17, Medvode, tel. 061/612-500 8837

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1976, registrirano do aprila 1985. Slavko Rozman, Goriče 23 8838

Ugodno prodam VW 1300, letnik 1965, registriran do 22. 6. 1985 in GUME trayal 145 × 13. Telefon 24-883 8839

Ugodno prodam MOPED »trojko«. Ahčin, C. Kokrškega odreda 36, Kranj 8840

GOLF, letnik 1980, prevoženih 24.000 km, prodam za 55 SM. Naslov v oglasnem oddelku. 8841

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1976. Jure Frelih, Begunjska 9, Kranj 8842

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1979, odlično ohranjeno. Informacije popoldan po tel. 24-134. Kranj, Kokrica, Pokopališka 17 8843

Prodam KATRCO — R-4 TLS, letnik 1977, v dobrem stanju. Telefon 064/65-036 vsak dan od 20. do 21. ure 8844

UPRAVNI ORGANI IN STROKOVNE SLUŽBE OBČINE KRANJ

razpisujejo naslednja dela in naloge:

V splošnih službah

1. **Pomočnik načelnika in samostojni svetovalec za OMT**
   Pogoji: visoka strokovna izobrazba pravne, organizacijske ali ekonomske smeri
   pet let delovnih izkušenj,
   trimesečno poskusno delo.

V upravi družbenih prihodkov

2. **Vodja odseka za inšpekcijo (ponovni razpis)**
   Pogoji: visoka strokovna izobrazba pravne ali ekonomske smeri,
   pet let delovnih izkušenj,
   trimesečno poskusno delo.

Za razpisana dela in naloge bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Od kandidatov pričakujemo moralno politično neoporečnost in pravilen odnos do samoupravljanja.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Občina Kranj, splošne službe — kadrovska služba, Kranj, Trg revolucije 1, najkasneje v 8 dneh po objavi.

Slovenske železarne
VERIGA, n. sol. o. LESCE
Razpisna komisija pri delavskem svetu delovne organizacije razpisuje delo

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
direktorja delovne organizacije

Razpisna komisija pri delavskem svetu delovne skupnosti skupnih služb razpisuje delo

VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA

Za individualnega poslovodnega organa se lahko prijavijo kandidati, ki poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- da imajo visoko izobrazbo strojne, ekonomske, metalurške ali organizacijske smeri,
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta pri opravljanju odgovornih delovnih nalog,
- da imajo moralne in politične vrline, ki se kažejo v ustvarjalnem odnosu do samoupravljanja, do dela in delovne skupnosti in v odnosu do zakonitosti ter zaščiti socialističnih pridobitev,
- da izpolnjujejo ostale pogoje, določene z zakonom

Za vodjo tehničnega sektorja se lahko prijavijo kandidati, ki poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- da imajo visoko izobrazbo strojne tehnične smeri,
- da imajo najmanj 4 leta delovnih izkušenj v poklicu,
- da aktivno obvladajo nemški ali angleški jezik,
- da z imenovanjem soglašajo družbenopolitične organizacije

Individualni poslovodni organ in vodja tehničnega sektorja bosta imenovana za 4 leta, po preteku mandata pa sta lahko ponovno izbrana.

Kandidati naj pisne vloge z vsemi dokazili pošljejo na naslov: SŽ Verига Lesce, Alpska 43, Lesce, kadrovska služba, s pripisom vloga na razpis direktorja, oziroma za vodjo tehničnega sektorja, najkasneje v 15 dneh po objavi.

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1976. Andrej Zorman, Valburga 48, tel. 061/627-072 popoldan 8845

Prodam 126-P, letnik 1979. Rozman, Podreča 8, Mavčiče, tel. 40-009 8846

Ugodno prodam ZASTAVO 101, letnik 1975. Dolenčeva 4, Orehek—Kranj 8847

Prodam R-4, I. registracija 1977, informacije po tel. 75-556 — int. 25 dopoldan. Ogled vsak dan popoldan. Janez Kocjančič, Vrbnje 7, Radovljica 8848

Prodam MOTOR za FIAT 850. Kurirska pot 7, Primskovo—Kranj 8849

Poceni prodam DIANO, letnik 1976. Rafael Vidmar, Breg ob Savi 14, Mavčiče 8850

STANOVANJA

Dekle išče enosobno STANOVANJE ali GARSONJERO. Vika, tel. 24-824 8709

Prodam trisobno STANOVANJE (70 kv. m), v Kranju, v Šorlijevem naselju (Vodovodni stolp). Plačilni pogoji po dogovoru. Srejmem tudi kredit. Informacije po tel. 23-741 8712

Oddam opremljeno SOBO v najem samski starejši ženski ali moškemu, ali dvema skupaj brez otrok, za 2 meseca, naprej po dogovoru. Zaplotnik, Golnik 57 8851

POSESTI

Kupim PARCELO v okolici Kranja. Naslov v oglasnem oddelku ali tel. 22-974 8852

Iščemo SKLADIŠČNI PROSTOR, suh, zračen, v izmeri najmanj 100 kv. m. Ponudniku nudimo tudi možnost zaposlitve. K skladišču mora biti možen dostop s kamionom. Ponudbe pošljite na naslov: Gorenjska turistična zveza Kranj, Koroška 27 8853

ZAPOSLITVE

Zaposlim KV ali NKV LIKARICE in ŠIVILJE. Telefon 24-493 8855

Sprejmem 4 MIZARJE

Možnost priučitve. Zaželjen izpit B kategorije! Nastop dela 15. 8. 1984. Ovsenik Alojz, »MIZARSTVO«, Kranj, Jezerska cesta 108 C.

OBVESTILA

Spoštovane goste obveščamo, da bo gostilna ALEŠ na Bregu ob Savi zaprta od 23. julija do 10. avgusta. Za obisk se zahvaljujemo in se priporočamo.

ROLETE: lesene, plastične in žaluzije, naročite po tel. 064/75-610 6620

Za takojšnja ZIDARSKA OPRAVILA kličite po tel. 42-285 dopoldan 8723

Franc ROBNIK — URAR— Kranj, Tavčarjeva 7, obvešča cenjene stranke, da bo delavnica zaradi dopusta zaprta od 27. 7. do 15. 8. 1984 8854

ŽAGAM metrska drva na domu. Telefon 74-715 8131

IZGUBLJENO

18. 7. zjutraj sem izgubila žensko ROČNO URO, v avtobusu od postaje Čirče do hotela Evropa ali naprej na trgu. Prosim poštenega najditelja, če mi jo proti nagradi vrne. Berta Geringer, Tavčarjeva 4, Kranj 8856

Izgubila sem POLICO z zvočnikoma od Z-101. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne. Virnik, Rupa 25, Kranj 8857

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, babice in tete

ANGELE HOČEVAR

roj. ADAMIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvala velja tudi dr. Štularju, pevcem in duhovnikom za lepo opravljen pogrebni obred.

VSI NJENI

Naklo, 13. julija 1984

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 63. letu starosti zapustil naš oče, stari oče in brat

VINKO HOČEVAR st.

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 24. julija 1984, ob 15.30 na kranjskem pokopališču

ŽALUJOČI NJEGOVI

Kranj, Borje, Izlake, 22. julija 1984

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega ata in brata

NANDETA SREČNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje in nam lajšali bol z ustnimi in pisnimi izrazi sožalja. Zahvalo zlasti dolgujemo vsem sosedom iz Preske, družbenopolitičnim organizacijam občine Tržič, Medobčinskemu svetu zveze sindikatov za Gorenjsko, Bombažni predilnici in Tkalnici Tržič, pevcem bratom Zupan za lepo petje ter duhovniku za pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala tudi požrtvovalnemu osebju Bolnišnice Golnik, Petra Držaja in Kliničnega centra

ŽALUJOČI: žena Francka, sin Lado z ženo Anico, vnuka Mojca in Aleš, sestra Elca z družino in drugo sorodstvo

Tržič, 16. julija 1984

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

MARJANE RANT

Se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti; za darovane vence in cvetje ter za izrečeno sožalje. Posebna zahvala dr. Zamanovi, dr. Rešku, dr. Kešetu za skrb in zdravljenje v njeni težki bolezni. Hvala tudi Društvu invalidov, Krajevni skupnosti Podlubnik, duhovnikom iz Selc in Stare Loke za obiske na domu ter opravljen pogrebni obred.

POSEBNA ZAHVALA SVAKINJI FRANCKI IN NEČAKINJI MARINKI ZA NESEBIČNO SKRB IN NEGO V NJENI DOLGOTRAJNI BOLEZNI!

ŽALUJOČI VSI NJENI

V SPOMIN

Že leto dni v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš,
ne mine ura, dan, ne noč,
povsod v mislih si navzoč!

21. julija bo minilo žalostno leto, od tistega strašnega trenutka, ko je prišla vest, da nam je nesreča vzela ljubega moža, očeta, sina in zeta

RUDIJA ŠOLARJA ml.

Težko je sprejeti grenko resnico, da te ni več med nami. Tvoje korake še slišimo, tvoj lik je še živ, le tvoj grob priča, da si se za vedno poslovil od nas. Prazen je dom, ker se ne slišijo tvoje besede in veder smeh. Ne čutiš bolečine v naših srcih, ki je še vedno ob tebi. Imeli smo te radi, a usoda je tako kruta. **Nikoli te ne bomo pozabili!**

Zahvaljujemo se vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, ki prižigate sveče in prinašate cvetja ali se ga spominjate.

ŽALUJOČI: žena Rozka, hčerki Veronika in Natalija

Preddvor, 21. julija 1984

Avtocesta
Naklo—Ljubljana

Zdaj spet po programu

Inž. Jože Duhovnik, vodja gradbišča avtoceste: »Če nam ne bo nagajalo vreme in ne bomo imeli težav s cementom, nafto in bitumenom, bo otvoritev 29. novembra letos.«

Kranj — »V začetku leta in spomladi nam je na celotni trasi zelo nagajalo slabo vreme. Zato smo morali ves operativni program del spremeniti in uskladiti s predvidenim rokom izgradnje, ki je 20. november, in otvoritvijo, ki naj bi bila 29. novembra letos,« nam je povedal vodja gradbišča avtoceste Naklo—Ljubljana **inž. Jože Duhovnik,** ko smo ga pred dnevi povprašali, kako napredujejo z deli na celotnem odseku.

»Uspelo nam je povečati mehanizacijo na trasi in če bo treba, bomo povečali tudi število delavcev. Trenutno nam še najbolj primanjkuje kamionov. Pri treh nadvozih, in sicer v Britofu, na Polici in v Šmartnem, imamo okrog tritedensko zamudo, ki smo jo ‚pridelali' zaradi pomanjkanja cementa. Trenutno me ne skrbi, da z deli ne bi končali do določenega roka. Če nam ne bo nagajalo vreme in ne bomo imeli težav s cementom, nafto in bitumenom, bo otvoritev avtoceste Naklo—Ljubljana 29. novembra letos.«

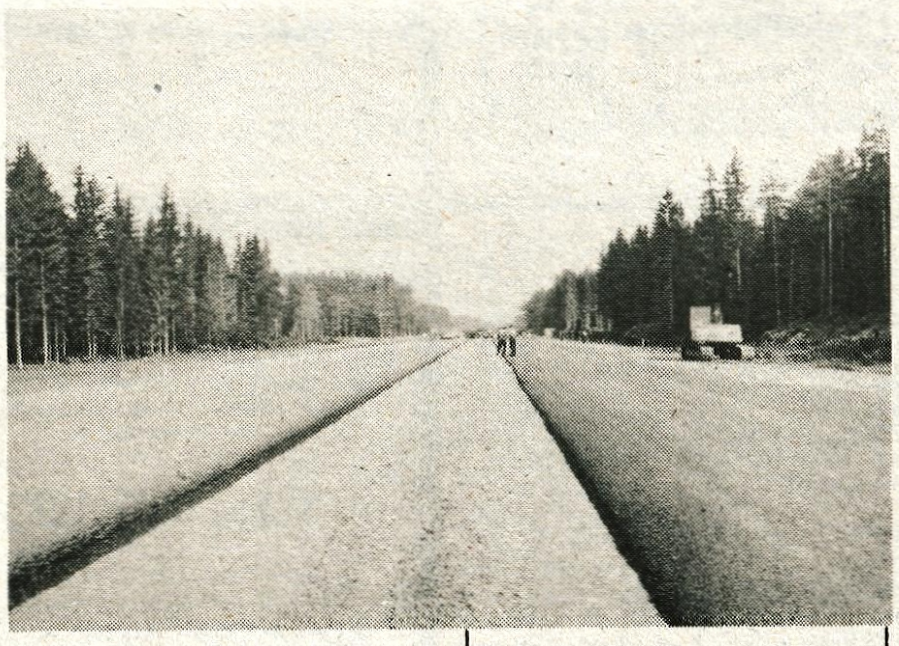

»Ali ni bilo nekaj težav z rušenjem objektov na trasi?«

»Res je bilo nekaj težav, vendar so zdaj v glavnem rešene; niso pa bistveno vplivale na dinamiko del in gradnje na celotni trasi. Stanovanjski objekti v Britofu so porušeni (zadnjega so rušili v nedeljo — op. p.); ostala je le še Pavlinova kmetija v Malem Naklem, ki pa naj bi bila prav tako porušena do konca tega meseca.

Tako trenutno potekajo vsa dela na nizkih gradnjah, zemeljskih do asfaltnih, po programu. V začetku avgusta bo položen že vrhnji ustroj asfalta na šestkilometrskem odseku brniške trase in v Britofu. Most čez Kokro bo prevozen sredi avgusta, nadvoz v Britofu v začetku avgusta, deviacija Kokrica—Rupa pa še pred koncem tega meseca. Dela potekajo točno po programu tudi na priključku Kranj—Zahod, medtem ko bomo priključek Kranj—Vzhod začeli graditi kot zadnjega v septembru. Tudi pri gradnji cestninske postaje Torovo (med Vodicami in priključkom za Brnik) ni težav, medtem ko na zgornjem koncu Gorenjske za zdaj cestninske postaje ne bo.«

A. Žalar

Na gradbišču avtoceste Naklo—Ljubljana je trenutno 45 bagrov in nakladačev, 50 buldožerjev, 11 grederjev, 20 valjarjev in 160 kamionov. Na celotnem odseku je 600 zaposlenih.

V Ratečah ni turistov, odpovedali so še stalni domači gostje. Vendar Ratečani poleg poletnih opravil na polju vestno urejujejo svoje okolje. Zdaj bodo položili asfalt, mladina pa se trudi z ureditvijo športnega igrišča.

»Starih« gostov ni več

V Ratečah, kamor so vsako leto prihajali domači gostje in uživali v vaškem turizmu, pravijo, da je letošnja sezona zelo slaba — Mladina ureja igrišče in naselje

Rateče — Nekdaj, predvsem v letih pred vojno, so v Rateče in v Planico radi prihajali gostje, predvsem iz mest in drugih republik. Izredno zdrava klima, gorski zrak tudi v najhujši vročini, prijazni ljudje ob meji — vabljiva ponudba za dopust, ki so ga številni preživljali v zasebnih sobah tudi dolgo let po vojni. — Turistično društvo je bilo delavno, danes, posebno pa letos, pa je turizem v Ratečah komaj omembe vreden.

Rateški kmetje bi radi ponudili prenočišča in hrano ter razvijali vaški turizem, a žal zanj ni zanimanja. Še vedno imajo 210 ležišč pri zasebnikih, a sobe ostajajo prazne, kajti turistična suša je očitna, tako v znanih turističnih središčih kot v vaseh. Domače turiste zadržuje visoka cena bencina, tako da je manjši obisk tudi tako lepih in privlačnih turističnih točk kot sta Planica in Tamar.

Dom v Tamarju je odprt vso poletno sezono, s 1. avgustom letos pa bo dom v Planici, ki je dolga leta zdolgočaseno sameval in propadal, prevzel nov lastnik in poskušal ponovno obuditi turizem v Planici.

Ratečani ne mirujejo, leto za letom skrbijo za razvoj svojega kraja. Dobili so vrtec, sami uredili otroško igrišče, zdaj pa rateška mladina ob finančni pomoči krajevne skupnosti urejuje igrišče ob nekdanji železniški postaji. Prizadevni športniki, člani Športnega društva Rateče, bodo napravili večnamensko športno igrišče. Zanj bodo Ratečani sami namenili polovico denarja, ostalo pa krajevna skupnost.

Zgodovinsko pomembna cerkev sv. Tomaža je že pokrita z novo streho, uredili so spominska znamenja, za dokončno ureditev pa bo poskrbel Zavod za spomeniško varstvo, ki poleg jeseniške kulturne skupnosti in občanov prispeva del sredstev. Domenili so se tudi, da bodo dokončna dela zaupali zidarskemu mojstru Pelku z Bleda, ki je zdaj zaposlen pri ureditvi fasade Kosove graščine.

Ratečani niso pomišljali, ko je bilo treda dati denar za tri vaške ceste, ki jih bodo asfaltirali. Sleherna hiša je dala za asfalt po 15.000 dinarjev in jeseniška komunalna skupnost je tako lažje prispevala polovico denarja.

Petdeset glav rateške živine se je že odpravilo na planino ob Belepeškem jezeru, kjer pase rateški pastir. Preko meje se je živina podala brez potnega lista in depozita, brez slehernih zapetljajev. Hlevi so tako prazni, a dela na travnikih in na poljih ne zmanjka, saj je tod treba hiteti. Lepo vreme v poletnem času je kot nalašč tudi za urejanje naselja, kjer pridno sodeluje rateška mladina.

D. Sedej

Telefonske govorilnice v javnih prostorih

Kranj — Število telefonskih naročnikov na Gorenjskem se nekoliko povečuje, obenem pa v podjetju za ptt promet Kranj predvidevajo več javnih telefonskih govorilnic.

Na osnovi izhodišč za dolgoročni razvoj ocenjujejo, da bi v prihodnjih petnajstih letih dosegli gostoto najmanj ene telefonske govorilnice na sto naročnikov ali skupaj 866 govorilnic na Gorenjskem.

Vse govorilnice, ki jih bodo gradili, bodo medkrajevne. Spremembe bodo le v prostorski razmestitvi. Namesto kabinskih uličnih govorilnic, s katerimi imajo zelo slabe izkušnje, bo naraščalo število govorilnic v javnih prostorih.

D. S.

Izlet invalidov na Pokljuko

Društvo invalidov Kranj sprejema prijave za izlet na Pokljuko. Izlet bo 18. avgusta, prijavite pa se lahko v pisarni društva vsak torek in četrtek od 14. do 17. ure. Prijave sprejemajo do 10. avgusta.

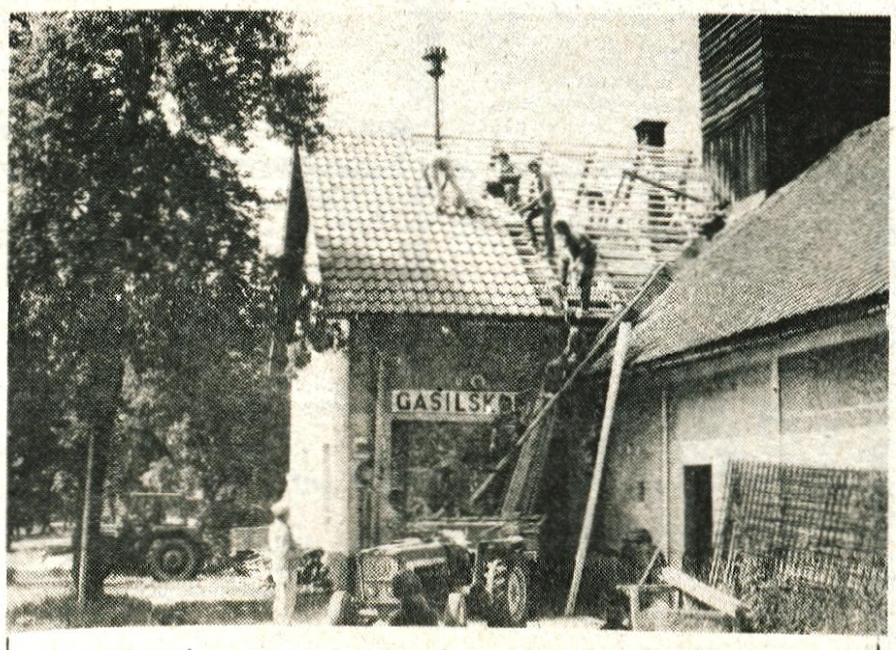

***Prekrili streho** — Čas je načel opeko na strehi gasilskega doma v Virmašah pri Škofji Loki. Prizadevni člani gasilskega društva so v dobrem dopoldnevu z udarniško akcijo, ki so se je udeležili številni krajani, streho na novo prekrili.*

GLASOVA ANKETA

Čas borovnic, ribeza, gob, zdravilnih zelišč

Škofja Loka — Julij in avgust sta meseca zorenja borovnic, ribeza, češenj. Tudi sezona nabiranja gob, lisičk in zdravilnih zelišč se je že začela. V kmetijski zadrugi v ŠkofjiLoki so zato začeli z odkupovanjem borovnic, katerih odkupna cena je trenutno 200 dinarjev za kilogram. Po 75 dinarjev odkupujejo črni, po 50 pa rdeči ribez. Za češnje plačajo 70 dinarjev, za lisičke pa 400 dinarjev. Odkupujejo tudi vse vrste zdravilnih rastlin: cele rastline, cvetove, liste, korenike, lubje, plodove in seme. Nabiralci zdravilnih rastlin največ denarja dobe za kilogram mačjih tačic, ki so po 1.200 dinarjev. Visoka je tudi cena gloge in volčjih jagod, 500 dinarjev za kilogram. Najslabše plačajo kilogram močvirskega oslada, ki je 20 dinarjev. Po 40 dinarjev za kilogram dobijo nabiralci bele omele in rmana, 30 dinarjev pa nabiralci pekoče koprive. Seveda morajo biti zdravilna zelišča pravilno nabrana in posušena.

Kadri Limani prodaja sadje in zelenjavo na škofjeloški tržnici. To je tudi edini kraj v Škofji Loki, kjer lahko Ločani kupijo borovnice. »Odkupujem jih po približno 200 dinarjev za kilogram, včasih tudi po več ali manj, odvisno od kvalitete. Prinese mi jih obiralka. Danes so lepe in jih prodajam po 300 dinarjev.«

Janez Košir, poslovodja trgovine KZ na Spodnjem trgu: »Na dan odkupimo približno petnajst kilogramov borovnic, včasih več, včasih manj. Več jih odkupijo v zbirališčih Poljanske in Selške doline. Prva cena kilograma borovnic je bila 160 dinarjev, sedaj pa so trenutno po 200 dinarjev. Po 400 dinarjev odkupujemo lisičke, ki pa jih letos ni veliko, saj smo jih odkupili šele deset kilogramov. Ribeza odkupimo povprečno okrog petdeset kilogramov na dan. Včasih pa tudi čez sto kilogramov. Čeprav se kupci zanimajo za borovnice, jih ne prodajamo, temveč jih odpeljemo naprej v Kranj in Ljubljano.

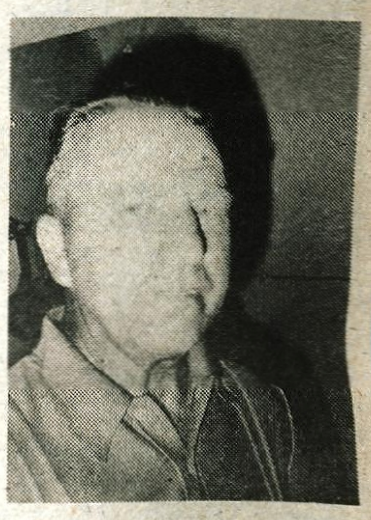

Franc Vizjak, kmet iz Breznice: »Imam nasad črnega ribeza vrste rosental. Odkupna cena je 75 dinarjev za kilogram, kar pa je vsaj za polovico premalo. Če ga domače ženske ne bi obirale zastonj, se sploh ne bi izplačalo. Oddal sem ga že 500 kilogramov, približno enkrat toliko pa ga še bom. Letos je letina slaba, saj je ribez zelo neenakomerno zrel.«

V. Primožič

***Le 20 stalnih gostov** — Za kamp v Gozd Martuljku bi pričakovali, da bo poleti in pozimi sprejemal večinoma le prehodne goste, vendar naj bi zaradi lepote narave, miru in čistega zraka gostil tudi nekaj stalnih gostov. A letošnja turistična sezona kaže, da k nam prihaja manj tujih gostov. V kampu imajo dnevno okoli 180 gostov in da so domači ostali doma. V kampu imajo dnevno okoli 180 prehodnih gostov in le okoli dvajset tistih, ki že leta in leta preživljajo dopust pod šotorom ali v prikolici pod Špikom. V kampu je bazen, blizu so teniška igrišča. Zmogljivost kampa je 500 gostov; nočitev za tuje goste je 380 dinarjev, za domače pa 212 dinarjev. — Foto: D. Sedej*

TUDI TO SE ZGODI . . .

Konec minulega tedna se je v uredništvu oglasil krajan Struževega pri Kranju. Bil je precej slabe volje, ker so že teden dni podnevi in ponoči gorele luči javne razsvetljave v naselju. Čeprav je posredoval pri pristojnih, ni prav nič zaleglo.

Zakaj so luči javne razsvetljave teden dni gorele v Struževem tudi podnevi, lahko samo ugibamo.

A. Ž.

Srečanje zadružnic na Blegošu

Škofja Loka — Kmetijska zadruga Škofja Loka in centralni odbor žena zadružnic vabita na tradicionalno srečanje zadružnic Kmetijske zadruge Škofja Loka, ki bo v nedeljo, 29. julija ob 12. uri na jasi pod planinsko kočo na Blegošu.

Na Blegoš lahko pridete preko Hotavelj, čez Leskovico ali Črni kal ter preko Poljan, Luše in Železnikov na Črni kal. Iz Črnega kala je možen avtomobilski prevoz po gozdni poti do Murav ali Prve ravni, od koder pa ni več uro peš poti.

V. P.